Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 69 (1569) ♦ Четвер, 17 квітня 1997 року ♦ Ціна договірна

БЮДЖЕТОВІ — ДОРОГУ, КАБМІНОВІ — РАМКИ

Парламентська хроніка

Ранкове засідання 16 квітня

Парламентський день знову розпочався дискусією про бюджетний процес. Прем'єр-міністр України Павло Лазаренко звернувся до депутатського загалу з короткою промовою, в якій закликав народних обранців прискорити прийняття податкових законопроектів і попросив затвердити конкретний графік цієї роботи. Глава уряду повторив думку, висловлену на недавньому дні уряду: зробити все, щоб закон про державний бюджет на 1997 рік був прийнятий до кінця нинішнього місяця.

Народний депутат України В'ячеслав Сокерчак, який представляв Комісію з питань фінансів і банківської діяльності, виступив із запереченням такого прискореного графіка роботи, обгрунтовуючи свою думку тим, що до окремих провідних проектів податкових законів внесено багато зауважень, які за такий короткий час просто неможливо розглянути. І взагалі, — сказав В. Сокерчак, — якщо ми приймаємо закони не на місяць, а на десятиріччя, не треба штучно прискорювати їх прийняття, щоб потім вносити до них зміни.

Однак більшість народних депутатів рішуче підтримала прохання П. Лазаренка. Посилаючись на досвід своєї роботи, коли вони максимально мобілізовувались під час прийняття найважливіших законодавчих актів.

(Закінчення на 2-й стор.).

Розбіжностей немає

Стан та перспективи україно-кубинських відносин, розвиток парламентських зв'язків обговорив Голова Верховної Ради Олександр Мороз на зустрічі в Гавані з Головою Державної Ради та Ради міністрів Куби Фіделем Кастро під час свого офіційного візиту на острів Свободи. Як повідомляє «Інтерфакс-Україна», О. Мороз передав кубинському лідерові особисте послання Президента України Леоніда Кучми з нагоди п'ятиріччя встановлення дипломатичних відносин між двома країнами.

Історія україно-кубинських відносин має давні традиції та перспективи на майбутнє, підкреслив Ф. Кастро. Голова українського парламенту відзначив, що в України і Куби немає розбіжностей в баченні сьогоднішнього світу, й підкреслив необхідність відновлення та розширення традиційних торговельно-економічних стосунків.

За підсумками переговорів парламентаріїв Олександр Мороз та Голова Національної асамблеї народної влади Куби Рікардо Аларкон де Кесада підписали Меморандум про розвиток стосунків між парламентаріями обох країн.

У ході візиту української делегації до Гавани підписано також міжурядову угоду в галузі туризму.

Хто дочекався — ОТРИМАЄ

Правлінням банку «Україна» 11 квітня 1997 року за дорученням Українського національного фонду «Взаєморозуміння і примирення» дано розпорядження 14 регіональним дирекціям банку розпочати перші компенсаційні виплати громадянам України — жертвам нацистських переслідувань відповідно до поданого фондом Реєстру осіб, яким належить виплатити зазначені компенсації.

(Закінчення на 3-й стор.).

Подія неординарна

Досягнуто домовленості про строки державного візиту в Україну Президента Республіки Польща Алексадера Квасьнєвського, повідомляє ДІНАУ-Укрінформ.

Майбутній візит, який орієнтовно відбудеться 20—22 травня, Україна розцінює як неординарну подію.

Передбачається, що Александер Квасьнєвський проведе переговори з керівниками України, виступить із зверненням до парламентаріїв і з промовою перед українськими студентами. Намічено провести діалог представників ділових кіл України і Польщі.

Україна — Польща: хто кому винен?

Так уже долею означено піднevільним народам, до яких донедавна належали й ми, українці, більше втрачати, ніж набувати. Втрачали і ми протягом століть, у тому числі — культурні цінності, втрачали і наші сусіди, зокрема поляки.

І в кожному окремо взятому разі виходило, як у тій популярній пісні: «Кто-то — теряет, кто-то находит». Чи, точніше, — привласнює. А з цінностями завжди розлучатися тяжко. Ось чому реституційні (від слова restitution) проблеми належать до найскладніших, найделікатніших, а їх розв'язання потребує як об'єктивного аналізу, так і толерантних підходів.

Як вирішують ці проблеми між собою держави-сусіди Україна та Польща, читайте на 8-й стор.

Перше спільне

Сьогодні до України з дводенним офіційним візитом прибуває Прем'єр-міністр Узбекистану Уткір Султанов. Як повідомили кореспондентові "ГУ" в Посольстві Узбекистану в Україні, прем'єр-міністр візьме участь у першому засіданні спільної україно-узбецької комісії з питань всебічного співробітництва.

У програмі візиту У. Султанова — зустрічі з Президентом України Леонідом Кучмою, Головою Верховної Ради Олександром Морозом та Прем'єр-міністром Павлом Лазаренком.

Урожай-97

Сподіватися є на що

Весна, яка, схоже, «з третьої спроби» таки приходить на Дніпропетровщину, добряче сплутала карти хліборобам: з посівною не поквапилися хіба що в держплемзаводі «Чумаки» Дніпропетровського району.

А в Софіївському районі, навпаки, поспішили, пам'ятаючи гіркі уроки минулого високосного року. Тоді на весну тут залишалося більш як двадцять тисяч гектарів незораних полів. От і доводилося, згадує начальник райсільгосппроду Юрій Сердюк, ущільнювати графіки. Тепер же до першого, потім і до другого березневого снігу встигли посіяти чимало ранніх зернових. Стільки, що нині вже практично завершують їх сівбу.

У переважній більшості господарств майже збігатимуться в часі терміни сівби ранніх і пізніх культур. Відтак друга половина квітня для селян області буде вельми напружена. Втім, попри погодні катаклізми, стан озимих і нинішні запаси вологи в грунті поки що обіцяють пристойні врожаї.

Торгівля, економіка, культура

Сьогодні Україну з офіційним візитом відвідає Прем'єр-міністр Киргизької Республіки Апас Джумагулов. У програмі візиту — зустрічі з Головою Верховної Ради Олександром Морозом. За результатами переговорів сторони підпишуть ряд двосторонніх документів з розвитку співробітництва у торговельно-економічній та культурній сферах.

Співробітництво і безпека

Сьогодні розпочинається робочий візит до Федеративної Республіки Німеччина міністра закордонних справ України Геннадія Удовенка. Мета поїздки, як повідомила прес-служба МЗС, — обговорення двосторонніх відносин, проблем європейської безпеки, економічної співпраці та співробітництва двох держав у міжнародних організаціях.

«Гарячий» телефон «Голосу України»

Перевірка на дорогах

Дві години по «гарячому» телефону тривав діалог начальника управління Державтоінспекції МВС України Юрія ДАГАЄВА з читачами нашої газети. У ньому було все: і біль від трагічних звісток, які щодня надходять з доріг (тільки нинішнього року автомобільні аварії забрали життя 919 наших співвітчизників), і розмова про те, як поліпшити роботу державтоінспекції, навести порядок на дорогах, досягти взаєморозуміння між працівниками ДАІ та учасниками дорожнього руху.

(Закінчення на 4—5-й стор.).

У номер

Указ Президента України

Про нагородження відзнакою Президента України — орденом «За заслуги»

За активну участь у підготовці проектів законодавчих актів з питань державного будівництва, організації конституційного процесу **постановляю:**

Нагородити відзнакою Президента України — орденом «За заслуги» III ступеня керівника Секретаріату Верховної Ради України ГОРЬОВОГО Леоніда Єгоровича.

Президент України
Л. КУЧМА

м. Київ, 16 квітня 1997 року.

Що винен — віддати повинен

На початок березня борг України за постачання енергоносіїв з Росії становив 2,577 трлн. руб. проти 3,538 трлн. руб. на початок лютого.

Як повідомили Агентству нафтової інформації в міністерстві РФ із співробітництва з країнами СНД, на Україну, за даними на початок березня, припадає найбільша частка зниження загальної заборгованості країн СНД та Прибалтики перед Росією.

Слідом за Україною за розміром боргу за російські енергоресурси йдуть Молдова (2,532 трлн. руб. у березні), Казахстан (2,165 трлн. руб., в основному — за електроенергію), Білорусія (1,216 трлн. руб.).

Відповідно до Європейської хартії

У Верховній Раді України 16 квітня, в середу, відбулася зустріч групи народних депутатів з делегацією Конгресу місцевих і регіональних властей (Рада Європи) на чолі з його віце-президентом паном Аленом Шенаром. Гості перебувають у Києві на запрошення Фонду сприяння місцевому самоврядуванню України. На червень цього року вони готують доповідь з питань місцевого самоврядування в ряді країн—членів РЄ, в тому числі в Україні.

На зустрічі йшлося про самоврядну систему влади, яка вибудовуватиметься в наших регіонах згідно з законами «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про місцеві державні адміністрації», що вже схвалені Верховною Радою, проходять додаткове узгодження і незабаром, після прийняття відповідного рішення, набудуть чинності. Пояснення давали народні депутати України Валерій Терець, Юрій Запорожець, Михайло Товт, Володимир Ковтунець, Михайло Дорошевський. Вони тривалий час працювали над зазначеними законодавчими актами, готували їх на всіх процедурних стадіях до пленарного парламентського розгляду. Відзначалося, зокрема, що ці закони розроблено в повній відповідності до вимог Конституції України.

Експерти Ради Європи висловили задоволеність тим, що законодавчі основи регіонального управління в Україні відповідають в основному і правовим нормам Європейської хартії про місцеве самоврядування.

Прес-служба
Верховної Ради України.

Крапки над «і» розставить життя

Позачергова сесія Львівської обласної ради розглянула заяву Миколи Гориня про увільнення з посади голови обласної ради у зв'язку з хворобою. Отже, Микола Горинь добровільно зійшов із політичної арени —спочатку як глава адміністрації, а тепер — як голова ради. Вважається, що владу добровільно не віддають, та Львівщина, очевидно, стала винятком.

—Влада не є радістю і не є щастям, — так резюмував своє майже семирічне перебування на керівних посадах Микола Горинь. — Шкодую, що за ці роки владні структури Львівщини не мали серйозної опозиції, хоча з 1992 року майже всі партії задекларували свою опозиційність. Але слабкість опозиції була і залишається в тому, що вона не могла запропонувати чіткої програми. Боротьба будувалася в основному лише на критиці персоналій.

Найщасливішими днями своєї політичної кар'єри Микола Горинь вважає 22—24 серпня 1991 року. Найтяжчі моменти пов'язані із втручанням у міжконфесійні конфлікти, коли навіть владикам і священикам доводилося пояснювати, що основою християнської моралі є любов. А вони з'ясовували стосунки з допомогою ланцюгів.

Микола Горинь не збирається писати мемуари. Залишаючи свій кабінет, він знищив усі записні книжки. «Я надто багато знаю», — сказав він журналістам.

Чимало питань, пов'язаних із кадровими змінами у владних структурах області, залишилися відкритими. Та немає нічого таємного, що не стало б явним. Крапки над «і» розставить саме життя.

Новим головою ради став Орест Фурдичко, який працював генеральним директором об'єднання «Львівліс».

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

Парламентська хроніка

«МІНА СПОВІЛЬНЕНОЇ ДІЇ». У ПЕРШОМУ ЧИТАННІ

Безсумнівно, що найінтригуючішим питанням порядку денного вечірнього засідання був законопроект про внесення змін до статті 9 закону «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» та статті 7 закону «Про міліцію». Інтрига полягала в тому, що прийнятий Верховною Радою України минулого скликання перший цілісний закон про боротьбу з організованою злочинністю вже через півроку був фактично знівельований внесенням поправки до статті 9. Ця стаття передбачала вертикальне підпорядкування спецпідрозділів з боротьби з організованою злочинністю (УБОЗів) на місцях, тобто виводила їх з-під «крила» місцевих керівників і «замикала» безпосередньо на міністерстві у Києві. Чи треба казати, що для деяких місцевих удільних князьків такі автономні спецпідрозділи могли прирівнюватися до «мін сповільненої дії», адже будь-якої миті могли вибухнути інформацією про неповагу керівних осіб до закону, зловживання, корумпованість тощо.

Й ось минуло кілька років, і вже нове керівництво МВС України звернулося до парламенту з пропозицією поновити першу редакцію статті 9 закону.

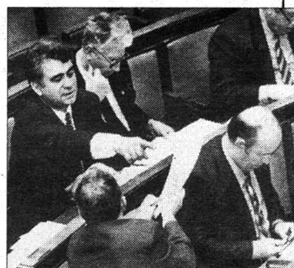
Як засвідчило обговорення цього питання, у трьох із чотирьох виступів (зокрема, народних депутатів Анатолія Моцпана та Володимира Марченка) було визнано за доцільне повернути спецпідрозділам вертикальне підпорядкування, і лише один з народних обранців —колишній прокурор Донецької області Геннадій Васильєв — запропонував відхилити законопроект. Але парламент таки прийняв його у першому читанні.

Вечірнє засідання 15 квітня

На початку вечірнього засідання парламенту навіть шляхом поіменного голосування не вдалося подолати вето Президента України, правом на яке він скористався відносно одного із законів, згідно з яким замість безспірного, безакцептного списання державою коштів з рахунків підприємств у деяких випадках запровадився, по суті, судовий порядок розв'язання цих питань. Так само і під кінець засідання не вдалося остаточно відхилити аргументи Леоніда Кучми про недоцільність підпорядкування Державної служби охорони України (ДСОУ) Службі безпеки.

Аргументи глави держави, від чийого імені виступав перший віце-прем'єр Василь Дурдинець, зводилися до того, що служба державної охорони уже налагоджена і діє як система; що подібні окремі служби є в багатьох інших розвинених державах; що у нинішніх умовах неможливо поєднати функції СБУ і державної охорони тощо.

Головним же аргументом Комісії з питань оборони і державної безпеки, та й багатьох депутатів було те, що таке збройне формування не передбачено Конституцією, створена ДСОУ не законом, а указом Президента. Разом з тим, пропозиція підтвердити прийнятий раніше парламентом закон про підпорядкування ДСОУ Службі безпеки, тобто вважати прийнятим повторно і рекомендувати главі держави підписати його, належної кількості голосів не набрала.

Як певний вихід із ситуації, що влаштував обидві сторони, стало обговорення завбачливо внесеного Президентом України законопроекту «Про державну охорону органів державної влади України та їх службових осіб». Та з'ясувалося, що доопрацьованого, з урахуванням пропозицій профільної депутатської комісії, проекту парламентарії на руках не мають, як не мають і висновків самої Комісії з питань оборони і державної безпеки. А це, як наголошувалося, —порушення регламенту і тому приймати законопроект у першому читанні не можна. Не пройшла і пропозиція відправити його на двотижневе опрацювання. Вирішили визначитися наступного дня.

На вечірньому засіданні парламент прийняв у першому читанні закон про торгово-промислові палати в Україні.

Анатолій БЕНЬ.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Бюджетові — дорогу, Кабмінові — рамки

16 квітня
Ранкове засідання

(Початок на 1-й стор.).

Головуючий, перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр Ткаченко, підбиваючи підсумки дискусії, запропонував такий графік роботи над податковими законопроектами: 17 квітня розглянути проект закону про податок на доходи фізичних осіб, а не пізніше наступної середи — закон про оподаткування прибутку підприємств (у другому читанні). Якщо з якихось причин, — сказав Олександр Миколайович, — нам не вдасться до кінця місяця остаточно розглянути і прийняти закон про державний бюджет на нинішній рік, пропоную народним депутатам працювати у сесійному залі і 4, 5 та 6 травня.

Запропонований графік схвалено.

Проект закону про державну охорону органів державної влади та їх службових осіб практично без обговорення вирішено доопрацювати і винести на повторне перше читання наступного тижня.

Голова Комісії з питань правової політики і судово-правової реформи Володимир Стретович представив народним обранцям проект закону про Кабінет міністрів у третьому читанні. При цьому він піддав критиці Кабінет, котрий, за його словами, проводить неконструктивну політику в роботі над цим законопроектом. Урядові чиновники, сказав він, своїми поправками вихолощують основні положення документа, блокують його прийняття. Кабінету міністрів, за словами В. Стретовича, очевидно, невигідно, щоб у законі було чітко визначено порядок його діяльності.

Практика — критерій істини, сказав доповідач, а саме практична діяльність наших урядовців над законопроектом засвідчує, що їм цей закон на даному етапі непотрібен.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

Денне засідання

У перерві депутати голосували за кандидатури суддів Конституційного суду. Однак, як повідомив голова лічильної комісії Михайло Сирота, вибори не відбулись, оскільки в голосуванні взяло участь лише 179 депутатів.

Після перерви тривало постатейне обговорення проекту закону про Кабінет міністрів у третьому читанні. Найбільша дискусія виникла довкола першої частини 14 статті, яка передбачає, що керівники міністерств повинні володіти державною мовою. Народні депутати так і не змогли знайти компроміс, а тому сесія вирішила повернутися до статті у п'ятницю.

Щоправда, ця суперечка стала детонатором скандалу у стінах Верховної Ради. Депутати Наталя Вітренко, Володимир Марченко вдалися до фізичної сили при з'ясуванні стосунків з Павлом Мовчаном. Комісії з питань депутатської етики, Регламенту й забезпечення діяльності народних депутатів доручено розібратися з інцидентом.

Голова Верховної Ради Олександр Мороз проінформував депутатський корпус про результати поїздки парламентської делегації на Кубу.

Володимир КОРОЛЮК.

Ставлення до землі як ключ до єдності

Відлунням недавньої міні-сенсації, коли парламентські фракції Соціалістичної та Селянської партій оголосили про свій саморозпуск і утворення об'єднаної фракції, стала прес-конференція керівників цього конгломерату, що відбулася 15 квітня. Мета — довести через засоби масової інформації до широкої громадськості причини і мету у цього політичного «шлюбу». А що характер його саме такий, того керівники фракції Соціалістичної та Селянської партій (така її офіційна назва) не приховували.

У вступному слові співкоординатор Сергій Сас указав, що склався колектив лівоцентристського спрямування, який, спираючися на набутий політичний і професійний досвід, здатний посісти у парламенті активну позицію і сприяти реалізації програмних завдань політичних сил, представлених у фракції.

Лідер Селянської партії Сергій Довгань дав відповідь на запитання: що спричинило об'єднання двох фракцій? Суть така: політична та економічна ситуація, яка склалася нині в державі, спонукала до пошуку активних дій для виходу із кризи. Бо владні структури показали свою безпорадність у розв'язанні назрілих проблем. Курс так званих реформ вочевидь обернувся цілковитим банкрутством. Звідси нагальна потреба у створенні широкого й потужного блоку політичних сил лівоцентристського спрямування, здатного у результаті парламентських виборів 1998 року кардинально змінити політичні та економічні орієнтири. Сформування об'єднаної парламентської фракції можна вважати одним із перших практичних кроків у контексті реалізації поставленого завдання: об'єднатися, щоб перемогти...

Один із лідерів СПУ Йосип Вінський наголосив, що «об'єднує ставлення до землі. Земля не повинна бути предметом купівлі-продажу, це — ключ до нашої єдності сьогодні й на перспективу».

Далі він розповів, що вже зроблено за короткий термін роботи об'єднаної фракції. Насамперед, це подання до Конституційного Суду України про визнання ряду указів Президента з питань земельних відносин як таких, що не відповідають чинному законодавству. Це подання підписали 48 народних депутатів України.

Фракція також чітко визначила свою позицію щодо прийняття бюджету-97. Йосип Вінський назвав колізії навколо цього питання політичними іграми, викликаними домаганням закулісних «ляльководів» добитися подальшого розвалу економіки України та урізання витрат на соціальну сферу.

Ростислав Чапюк та Микола Кириченко доповнили своїх колег-депутатів.

Учасники прес-конференції відповіли на запитання журналістів. Зокрема, на запитання, чи не варто було б фракції і партіям (СПУ та СелПУ) об'єднати свої зусилля з Аграрною партією, відповідь була така: нам не по дорозі з АПУ, яка штучно, методом тиску створена за вказівкою «згори», не відповідає інтересам селянства, бо є лише «аграрним легіоном партії влади».

Іван ДМИТРЕНКО.

Хто дочекався – отримає

(Початок на 1-й стор.).

У зв'язку з надходженням запитів про виплату акціонерним комерційним агропромисловим банком «Україна» компенсацій жертвам нацистських переслідувань замість акціонерного товариства «Градобанк» прес-служба банку «Україна» уповноважена поінформувати про наступне.

Постановою Кабінету міністрів України і Національного банку України від 8 лютого 1997 року № 151 «Про виплату компенсацій громадянам України — жертвам нацистських переслідувань» з метою вишукування джерел погашення заборгованості перед зазначеними громадянами через Український національний фонд «Взаєморозуміння і примирення» підтримано пропозицію фонду про доцільність і згоду банку «Україна» заробити кошти для компенсаційних виплат. Для цього агропромбанку дозволено здійснити операції з державними цінними паперами, отриманий дохід від яких стане джерелом коштів для виплати компенсацій жертвам нацизму.

Усвідомлюючи винятково політичну і соціальну значущість цієї проблеми, за дорученням уряду банк «Україна» взявся її розв'язати протягом кількох найближчих років. Зараз банк вишукує можливості для прискорення компенсаційних виплат жертвам нацистських переслідувань.

У банку створено спеціальну робочу групу (тел.: (044) 228-97-32), яка, взаємодіючи з фондом «Взаєморозуміння і примирення», вживає практичних заходів з накопичення коштів для виплати компенсацій. Банком розроблено Положення про проведення компенсаційних виплат, яке доведено до всіх регіональних установ банку «Україна».

Звертаємо увагу громадськості, що всі питання, пов'язані з визначенням черговості виплат компенсацій та їх регіональним розподілом, розв'язуються Українським національним фондом «Взаєморозуміння і примирення» (тел.: (044) 224-65-55). Компенсаційні виплати жертвам нацистських переслідувань здійснюють регіональні установи банку «Україна». Компенсації виплачуються готівкою у німецьких марках. За бажанням одержувача, обмін німецьких марок на гривні або долари США проводиться на загальних підставах.

Прес-служба акціонерного банку «Україна».

У КОМІСІЯХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Комісія з питань правової політики і судово-правової реформи розглянула запропонований комісією з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією проект закону про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України щодо боротьби з нелегальною міграцією. Законопроект підготовлено і внесено у порядку законодавчої ініціативи на розгляд Верховної Ради України народним депутатом України М. Чивюком. В ньому передбачається впровадження комплексу заходів адміністративного, кримінального та організаційного характеру з метою попередження і протидії нелегальній міграції через кордони України. Народні обранці вважають, що цей законопроект може бути внесений на розгляд Верховної Ради тільки після його суттєвого доопрацювання з урахуванням висловлених зауважень та пропозицій.

У зв`язку з надходженням від народних депутатів України додаткових зауважень і пропозицій до проекту закону про Вищу раду юстиції після направлення його на розгляд сесії у другому читанні, комісія скасувала це рішення та, після суттєвого доопрацювання законопроекту, внесла його на розгляд Верховної Ради України у другому читанні.

Розглянувши проект закону про внесення змін і доповнень до Цивільно-процесуального кодексу України, поданий у порядку законодавчої ініціативи народним депутатом Т. Процев`ятом, комісія підтримала його з урахуванням висловлених зауважень і пропозицій та ухвалила внести на розгляд Верховної Ради. Запропоновані доповнення спрямовані на удосконалення правового механізму стягнення боргів шляхом визнання векселю виконавчим документом.

Крім того, члени комісії, обговоривши запропонований головою підкомісії з судово-правової реформи В. Шишкіним проект Концепції судово-правової реформи, вирішили доопрацювати його з урахуванням висловлених зауважень і пропозицій. Головною метою Концепції є визначення основних напрямів судово-правової реформи шляхом формування незалежної судової влади, реформування судової системи, удосконалення форм судочинства та чинного законодавства відповідно до положень Конституції України.

Члени **Комісії з питань культури і духовності** зустрілися з експертами фонду «Відродження». Предметом обговорення був проект закону «Про благодійництво та благодійні організації». Народні депутати ознайомили гостей зі змістом законопроекту, акцентувавши увагу на загальних засадах благодійництва в Україні, організаційно-правовому регулюванні діяльності благодійних організацій. Відбувся обмін думками щодо механізмів залучення до благодійної діяльності прибуткових організацій, співпрацю їх з благодійними організаціями та особливостями державного контролю за веденням благодійної діяльності в Україні, Великобританії, США. Американські експерти схвально оцінили український проект закону. Для нашого суспільства поняття благодійництва є новим і проблема законодавчого врегулювання ведення благодійної діяльності останнім часом постала досить гостро. Саме з введенням цього закону в дію можна сподіватися на залучення коштів до тих сфер суспільної діяльності, на які не вистачає бюджетного фінансування.

Також розглянуто проект закону «Про професійних творчих працівників та творчі спілки», над розробкою якого працювала комісія. Цим законопроектом визначається правовий статус професійного творчого працівника, встановлюються правові, соціальні, економічні та організаційні засади діяльності творчих спілок у галузі культури та мистецтва. Документ регулює порядок заснування та особливості діяльності творчих спілок, їх відносини з державою, ведення господарської діяльності та майнові питання. Члени комісії схвалили поданий проект до другого читання.

На засіданні народні депутати прийняли рішення про необхідність створення єдиного державного органу охорони культурної спадщини. На квітень цього року заплановано для розгляду на сесії Верховної Ради проект закону «Про охорону культурної спадщини», поданий Кабінетом міністрів. В ньому закладено формулювання «центральний державний орган охорони культурної спадщини». На сьогодні такого єдиного органу не існує. Оскільки нині відбувається реорганізація Кабінету міністрів за функціональним принципом, то, на думку членів комісії, ним має стати Міністерство культури і мистецтв України.

Комісія розглянула проект Державної програми задоволення етнокультурних потреб українського населення в Автономній Республіці Крим на період до 2000 року. Врахувавши зауваження щодо форми документа і змісту його окремих пунктів та фінансової необгрунтованості її реалізації, висловлені народними депутатами, запропоновано Кабінету міністрів у місячний термін визначитися з фінансуванням даної програми.

Прес-служба Верховної Ради України.

Офіційно

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про боротьбу з корупцією»

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести до Закону України «Про боротьбу з корупцією» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 34, ст.266) такі зміни і доповнення:

1. Пункт «б» статті 2 викласти у такій редакції:

«б) народні депутати України, депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутати сільських, селищних, міських, районних, обласних рад, сільські, селищні міські голови та голови районних, обласних рад».

2. Статтю 5 після частини першої доповнити новою частиною такого змісту:

«Обмеження, передбачені у пунктах «б» і «в» частини першої цієї статті, не поширюються на депутатів сільських, селищних, міських, районних, обласних рад, які здійснюють депутатські повноваження, не пориваючи з виробничою чи службовою діяльністю».

У зв'язку з цим частини другу і третю вважати відповідно частинами третьою і четвертою.

3. Частину третю статті 6 після слова «цінне» доповнити словом «рухоме».

4. У частині другій статті 7 слова «народним депутатом Автономної Республіки Крим» замінити словами «депутатом Верховної Ради Автономної Республіки Крим».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
3 квітня 1997 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про правовий режим майна, що забезпечує діяльність Верховної Ради України

Цей Закон визначає порядок володіння, користування та розпорядження майном, що забезпечує діяльність Верховної Ради України.

Стаття 1. Управління державним майном, що відповідно до законодавства України перебуває на балансі або у віданні Верховної Ради України та забезпечує її діяльність (цілісні майнові комплекси підприємств та організацій, їх структурні підрозділи, будинки, споруди тощо), здійснюється органами і в порядку, визначених Верховною Радою України.

Стаття 2. Розпорядження (відчуження) і передача державного майна, що забезпечує діяльність Верховної Ради України та знаходиться на її балансі або у віданні, провадиться лише за рішенням Верховної Ради України.

Стаття 3. З введенням в дію цього Закону, прийняті раніше закони України, декрети Кабінету Міністрів, постанови Верховної Ради України та її органів, що стосуються правового режиму майна, що забезпечує діяльність Верховної Ради України, діють в частинах, які не суперечать цьому Закону.

Стаття 4. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
13 грудня 1996 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Угоди між Україною і Республікою Австрія про сприяння та взаємний захист інвестицій

Верховна Рада України **постановляє:**

Угоду між Україною і Республікою Австрія про сприяння та взаємний захист інвестицій, підписану в м. Граці 8 листопада 1996 року, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України
О.МОРОЗ.

м. Київ,
11 квітня 1997 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Угоди між Урядом України і Урядом Республіки Словенія про торговельно-економічне співробітництво

Верховна Рада України **постановляє:**

Угоду між Урядом України і Урядом Республіки Словенія про торговельно-економічне співробітництво, підписану 28 серпня 1996 року в м. Любляні, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України
О.МОРОЗ.

м. Київ,
11 квітня 1997 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Торговельної угоди між урядом України і Урядом Республіки Корея

Верховна Рада України **постановляє:**

Торговельну угоду між Урядом України і Урядом Республіки Корея, підписану 30 листопада 1995 року в м. Сеулі, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України
О.МОРОЗ.

м. Київ,
11 квітня 1997 року.

Перевірка на дорогах

«Гарячий» телефон «Голосу України»

(Початок на 1-й стор.).

—Добрий день, Юрію Олександровичу, турбує вас Віктор Кравець, Київ. Хочу запитати, чому в нас такі високі штрафи за порушення правил дорожнього руху, і куди йдуть виручені гроші?

—Одразу наголошую: від тих грошей ДАІ не отримує жодної копійки. Все надходить до бюджету України.

Розмір штрафу визначається законом про посилення адміністративної відповідальності, зокрема й за порушення правил дорожнього руху. Зрештою, у всьому цивілізованому світі порушники правил дорожнього руху розплачуються за скоєне.

Суворі санкції, про які ви говорите, зумовлено тим, що нині на автошляхах держави склалася ситуація, яку називають неоголошеною війною. За п'ять останніх років у дорожньо-транспортних пригодах загинули 37,8 тисячі чоловік і майже 230 тисяч травмовано. Це просто жахливо! Як свідчить статистика, понад 70 відсотків таких трагедій на совісті водіїв. Про культуру взаємовідносин узагалі нічого говорити. Торік, наприклад, наші працівники притягнули до адміністративної відповідальності 13 млн. 750 тисяч порушників правил дорожнього руху, серед них 400 тисяч нетверезих водіїв.

— Вінниця вас турбує. АПК-10560, начальник колони Богданюк Василь Григорович. 2 березня на 32-му кілометрі поблизу Гурівщини було зупинено наш автомобіль, який прямував за маршрутом Вінниця — Чернігів. Зупинив нас капітан Дмитрук. І хоча порушень не було, автомобіль був цілком справний, у нашого водія забрали технічне посвідчення через відсутність посвідчення про відрядження.

— Чому не було посвідчення про відрядження?

— Справа в тому, що ми займаємося міжнародними перевезеннями. Коли звернулися до обласного ДАІ, майор Головко сказав, що працівникам ДАІ посвідчення про відрядження в цьому випадку було не потрібно.

— Повернули водієві посвідчення?

— Поки воно не надійшло.

— Пришліть письмову заяву і ми повернемо посвідчення. І розберемося з інспектором, який затримав цього водія.

Кілька читачів поставили такі запитання: чи обов'язково обмінювати номерні знаки чорного кольору на білі, і яку відповідальність передбачено за невиконання цієї вимоги? Який порядок тимчасового ввозу транспортних засобів на територію України?

—Справді, — відповів Юрій Олександрович, — за дорученням Кабінету міністрів України МВС розглянуло пропозиції щодо заміни номерних знаків, які було видано за зразками колишнього СРСР жовтого та чорного кольорів, і запропонувало замінити їх на національні. Пенсіонерам, інвалідам, іншим категоріям малозабезпечених громадян можуть, за баженням, видаватися безкоштовно номерні знаки, що вже були в експлуатації. Адміністративну відповідальність за невиконання цієї вимоги не встановлено, але в процесі експлуатації автомобілів працівники ДАІ рекомендуватимуть водіям замінити такі номерні знаки.

Друге питання. Згідно з постановою Кабінету міністрів України від 20 липня 1996 року № 793 з 15 серпня 1996 року на територію України дозволяється тимчасово ввозити один раз на три роки для власних потреб не більше одного транспортного засобу на кожний суб'єкт господарської діяльності (включаючи представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності незалежно від кількості філіалів) або громадянина на період, що не перевищує одного року. Крім того, тимчасово ввезені транспортні засоби під письмове зобов'язання про зворотне вивезення не можуть доручатися (передоручатися) для використання іншим особам (за винятком батьків, одного із подружжя, дітей, якщо родинні зв'язки підтверджуються відповідним державним свідоцтвом).

Дія цієї постанови не поширюється на дипломатичні представництва іноземних держав, міжнародні, міжурядові організації та представництва іноземних держав при них, а також на їх персонал.

—Нині багато громадян купують автомобілі за генеральними дорученнями. До чого це може призвести і як потім оформити автомобіль на себе? — прозвучало таке запитання.

—Останнім часом громадяни, які роблять бізнес на продажу автомобілів, придбаних за кордоном, реєструють їх за собою, а потім, щоб не сплачувати відповідних податків, реалізують за генеральними дорученнями.

Або громадяни інших країн, зокрема Прибалтики, тимчасово ввозять автомобілі на територію України, митні документи не оформляють і за генеральними дорученнями, які іноді безпідставно видають приватні нотаріуси, продають їх громадянам України. Як правило, ці автомобілі не знято з обліку за місцем їх попередньої реєстрації, державне мито за них не сплачено. Тому громадянин, що придбав такий автомобіль, якщо дозволять митні органи, повинен сплатити відповідне мито, одержати на себе митні документи і тільки потім зареєструвати його в органах ДАІ. В інших випадках автомобіль через рік повинен бути вивезений за межі України. Слід мати на увазі, що за генеральним дорученням громадянин має право лише зняти його з обліку в органах ДАІ за місцем попередньої реєстрації та реалізувати у встановленому порядку.

— Здрастуйте.

— Здрастуйте.

— Я — пенсіонер із Стаханова Луганської області, Сидоров В'ячеслав Сергійович.

— Слухаю вас, В'ячеславе Сергійовичу.

— Я вчасно не одержав талон до посвідчення водія. Тепер треба скласти іспит з правил дорожнього руху. Коли пішов складати, в Стаханівському відділенні мені сказали: поки не принесеш українського паспорту, екзамен приймати не будемо.

— Чий ви підданий?

— Я — українець. У паспорті записано, що я громадянин України.

— Тоді це сваволя. На сьогодні лише п'ять відсотків громадян мають новий паспорт. І ставити через це водієві якісь претензії — абсурд.

— Дякую. До побачення.

— Доброго дня, Юрію Олександровичу. Мене звати Ніколенко Ганна Андріївна. Я — киянка. Хочу звернути вашу увагу на вуличку Старокиївського району —Рогнедінську. Тут зробили платну стоянку для автомобілів. Ця стоянка займає половину вузької бруківки. З другого боку — двосторонній рух. Окрім того, тротуари всі заставлено автомобілями, які чи то не потрапили на стоянку, чи за них не хочуть платити. І мешканці змушені пересуватися в такому безладі. Чи можна якось навести порядок? Будь ласка, допоможіть нам.

— Я розберуся.

— Дякую. До побачення.

— Здрастуйте. Як можна пояснити те, що мене від Києва до Луганська зупинили 28 разів?

— А ви порушували правила дорожнього руху?

— Ні, жодного разу.

— А чим вам пояснювали зупинення?

— Перевіркою документів.

— Ми розберемося. Це, справді, дуже багато.

— На Заході, якщо зупиняє інспектор, після його контролю інший уже перевіряти не буде.

— Дякую за інформацію, ми дослухаємося до вашої пропозиції.

Читачі цікавилися, чим викликане введення ліцензування на право торгівлі транспортними засобами?

Ю. Дагаєв:

—Слід зазначити, що з прийняттям Закону України «Про підприємництво» продаж автомототранспорту могли здійснювати всі організації, контроль за якими з боку Державтоінспекції не був передбачений. Починаючи з 1994 року, Управління ДАІ МВС України згідно з «Правилами державної реєстрації та обліку автомобілів...», затвердженими постановою Кабінету міністрів України від 21 жовтня 1993 року № 873, здійснює облік організацій, що реалізують транспортні засоби. На кінець 1995 року було зареєстровано 3 тис. 135 торговельних установ. Але вказані заходи, як з'ясувалося, були недостатні для контролю за додержанням законності під час торгівлі транспортними засобами. Масового характеру набули такі порушення, як реалізація транспортних засобів без належно оформлених митних документів, що завдало значних збитків державному бюджету України. Легалізація транспортних засобів, викрадених на території України і за кордоном, підривала авторитет країни на міждержавному рівні та суперечила правам громадян як споживачів, водночас сприяючи збагаченню кримінальних структур.

Враховуючи викладене, в Кабінет міністрів України нами було надіслано пропозиції щодо змін до Закону України «Про підприємництво», в яких передбачали ліцензування підприємницької діяльності, пов'язаної з реалізацією транспортних засобів, що підлягають реєстрації та обліку в органах внутрішніх справ. З прийняттям Верховною Радою Закону України від 13.07.95 р. № 304/95-ВР «Про внесення доповнень до Закону України «Про підприємництво» щодо ліцензування торгівлі транспортними засобами вдалося за короткий термін усунути значні недоліки у вказаній сфері і надати торгівлі транспортними засобами цивілізованого вигляду.

— Доброго дня. Вас турбує мешканка Києва з вул. Бестужева, 58, Олена Іванівна. Першого лютого мій чоловік пішов на роботу. Десь о дев'ятій ранку його збив автомобіль. Водій з місця пригоди втік. При цьому були свідки. Люди записали номер. Працівники ДАІ займалися цим питанням. І в результаті дали лише довідку, що автомобіль не встановлено. Мій чоловік лежить в лікарні. Шевченківське ДАІ жодних рішень не приймає, я змушена звернутися до вас.

— Ви кудись зверталися зі скаргою?

— Ні, зараз у чоловіка стан погіршився, він отримав черепно-мозкову травму.

— Я вам рекомендую написати заяву на ім'я начальника міліції за місцем проживання. Скажіть, будь ласка, як сталося, що машину не знайшли, якщо є дані і свідки?

— В ДАІ сказали, що під такими номерними знаками числиться червоний автомобіль. А був — білий.

— Це треба перевіряти. За кожним таким фактом мають порушити кримінальну справу, і вам повинні дохідливо відповісти на всі запитання. Тому, якщо вам не дадуть відповідь, звернетеся із заявою офіційно. Ми вас приймемо і дамо відповідь.

— Дуже дякую.

— Вас турбує Федоров Василь Семенович. Ми мешкаємо в будинку № 12 по вулиці Івана Кудрі в Печерському районі. Поруч з нами розташоване посольство Ізраїлю. В цьому самому будинку чимало приватних фірм. І ось під нашими вікнами машини витоптали травник. Ми вже телефонували до Печерського ДАІ, начальнику. Він обіцяв розібратися, але нічого не зробив. Як бути?

— Добре, Василю Семеновичу. Ми самі розберемося і дамо відповідь.

— Чи можуть бути на тротуарах стоянки автомобілів?

— Ні. Тротуари — для пішоходів.

— На тротуарах Києва безліч машин, не можна пройти.

— Ви маєте рацію. Ми з цим боремося і, думаю, наведемо належний порядок.

— Юрію Олександровичу, біля ринку «Юність» в Києві на тротуарах і на дорозі стільки машин, що пішоходи не можуть пройти. І це тоді, як там цілі наряди ДАІ. Якось підходжу до сержанта і запитую: чому ви нічого не робите з цими машинами? Він безпорадно розводить руками.

— Я щойно відповідав на таке запитання. Там, де не можна, машини стояти не будуть. Якби ви назвалися, ми відповіли б вам офіційно.

— Я боюсь рекета. До побачення.

— Я — Юрешко Анатолій Миколайович. Керував автомобілем, інспектор зупиняв, але я не помітив. Буває ж таке. Через два квартали наздоганяють інспектори, роблять зауваження. Склали акт. Вони кажуть, що за таке позбавляють прав на один—три роки. Невже так суворо?

— Згідно із Законом за це серйозне порушення справді передбачено позбавлення прав управляти транспортним засобом.

Якщо інспектор зупиняє, водій мусить зупинитися.

— Але чому так суворо карають?

— Ми це не повинні обговорювати. Це визначено законом. Крім того, кожний пункт правил — це закон. Нас з дитинства виховували так, щоб дотримувалися законів. А щодо суворості — не треба порушувати, не буде суворості.

— Можна до когось апелювати?

— До вищих інстанцій, якщо є підстави. Аж до прокуратури. Щоправда, є винятки, щоб послабити покарання, якщо людину, що порушила правила, характеризують позитивно. У такому разі її оштрафують, але не позбавлять прав водія.

— Здрастуйте, Юрію Олександровичу.

— Здрастуйте.

— Вас турбує Симоненко Валентина Олександрівна із Свердловська Луганської області.

20 вересня 1996 року у дворі біля під'їзду загинув мій шестирічний онук. ГАЗ-53 переїхав через нього. Співробітники ДАІ виїжджали на місце і сфабрикували брехливі документи. Уже минуло півроку, а ми досі не знаємо, як просувається справа.

— Ми розберемося з цим випадком і дамо вам письмову відповідь.

— Дякую. Я на вас дуже сподіваюся.

—Добрий вечір. Вас турбує Скрипник Олександр Васильович, голова Покровської сільської ради Зіньківського району Полтавської області.

—Слухаю вас.

—Наше село повністю газифікували, але під час робіт було пошкоджено шляхи. Намітили разом з правлінням колгоспу низку заходів, щоб усі дороги привести в належний стан. Але ось начальник районної державтоінспекції майор Пилипенко Віктор Михайлович направив до сільської ради на моє ім'я документ, яким накладає на мене, як на службову особу,

штраф. Чи правильно вчинив начальник державтоінспекції?

—На особу, яка відповідає за стан доріг, правомірно накласти штраф. Чому не відремонтували вчасно?

—Там лежить газова труба, її не встигли заварити.

—На мою думку, за таке треба карати. Тому що 40 відсотків аварій спричиняється незадовільним станом доріг. А це —життя людей. Так що треба і заривати, і ремонтувати.

—Я виставив усі знаки, які попереджають про небезпеку руху.

—Давайте, щоб протягом кількох днів дорогу було зроблено. Начальник ДАІ приїде до вас і ще раз розбереться. Штраф — то крайній захід.

Учасники розмови запитували, чи законні вимоги працівників ДАІ під час проведення державного технічного огляду транспортних засобів щодо попередньої перевірки технічного стану на станціях технічного обслуговування, встановлення пристроїв, що перешкоджають крадіжкам автомобілів або їх маркірування?

На це Юрій Дагаєв відповів так:

—Нам відомі випадки, коли наші працівники допускали такі факти. Як правило, це робилося за погодженням з органами місцевої влади. Особливого розмаху ці явища набули в Луганській області, де вартість додаткових послуг під час проведення техогляду сягала більш як 40 грн. У зв'язку з цим Управлінням ДАІ МВС України було вжито відповідних заходів щодо викорінення таких явищ.

Нагадаю, Правилами проведення державного технічного огляду автомобілів, автобусів, мототранспорту та причепів, затвердженими постановою Кабінету міністрів України від 26 лютого 1993 року № 141, передбачено, що під час технічного огляду транспортного засобу його власник зобов'язаний пред'явити в Державтоінспекцію свій паспорт, реєстраційний документ, квитанції про сплату за технічний огляд і встановленої суми податку з власників транспортних засобів (або документ, що засвідчує право власника на його звільнення від податку). У водія перевіряють наявність посвідчення на право керування відповідною категорією транспортних засобів і довідки про медичний огляд. Будь-які інші документи та платежі під час проходження державного технічного огляду необов'язкові.

Практично кожен третій читач запитував: Які вимоги Державтоінспекції щодо обов'язкового страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів?

Юрій Дагаєв:

— Потрапивши не зі своєї вини у дорожньо-транспортну пригоду і зазнавши внаслідок неї травми чи матеріальної шкоди, отримати певні відшкодування можна було і раніше. Здійснювалося це в порядку цивільного судочинства, що, зрозуміло, не давало змоги потерпілому отримати відшкодування протягом короткого проміжку часу. Але вже з першого січня 1997 року в Україні діє положення, яке значно скоротить цей термін. Останнім часом до Державтоінспекції дедалі частіше надходять запитання щодо обов'язкового страхування. Ми пояснюємо, що Кабінет міністрів прийняв Постанову від 28 вересня 1996 року № 1175 «Про порядок і умови проведення обов'язкового страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів». Як зрозуміло вже із самої назви «обов'язкове страхування», страхуватися мусять усі без винятку власники транспортних засобів.

Але в зв'язку з тим, що не було внесено змін до законодавчих актів, якими керується в своїй роботі Державтоінспекція (це Закон «Про дорожній рух», Правила дорожнього руху, Правила проведення технічного огляду та інші), ми не маємо правових основ для подальших дій.

— Товаришу генерал, турбують із Хмельницького. Я — Пригунов Ростислав Володимирович, старший прапорщик прикордонних військ. У грудні я їхав на своєму автомобілі, об'їздив машину, що стояла. А тут «Мерседес» без фар, хоча була вже вечірня година. «Мерседес», який їшов в лоб цьому вантажному автомобілеві, який я об'їздив, вирулив на смугу, де я опинився. Результат — зіткнення. Водій «Мерседеса» — колишній міліцейський працівник. І, звичайно, винним визнали мене. Я написав до обласної ДАІ. Там розслідування триває й досі. І те саме — я винен.

— Ви й справді винні. Ви виїхали на смугу зустрічного руху.

— Так, але за кермом був п'яний. З місця пригоди пішов. Експертизу не зробили. Там все закручено.

— Ви до суду зверталися?

— Ні.

— Які наслідки зіткнення?

— Розбито «Мерседес», розбита й моя машина.

— Ми розберемося. Начальник ДАІ Хмельницької області вам персонально відповість.

— Тут все вирішує кумівство.

— Ви кому писали заяву?

— Тижнів зо два тому я написав листа міністру.

— Я його отримаю. Вам надішлють детальну відповідь. Наш працівник виїде і розбереться.

— Це Селенюк Олександр Володимирович, юрист. Згідно з законами про міліцію і про дорожній рух є перелік, де зазначено, коли працівники міліції можуть зупиняти транспортні засоби. А виходить так, що вони все роблять на свій розсуд: захотів — зупинив, захотів — ні.

— Вибачте, але є й такий пункт: зупинка машини для перевірки документів.

— Друге запитання. Проводять реєстрацію проходження транспортних засобів на постах ДАІ. Дуже часто зупиняють і питають, куди їдеш. Виходить, працівники міліції проводять опитування, порушуючи права людини і Конституцію?

— На сьогодні в Україні викрадено 20 тис. машин, і ми змушені вдаватися до перевірки документів.

— Але це не має суперечити Конституції.

— І не суперечить. Якщо ми працюватимемо за європейськими стандартами, буде поіншому. А зараз ми повинні захистити право громадянина на власність, що записано в Конституції України.

— Вас турбує інвалід першої групи Ростислав Корнійович. Киянин. 21 січня мене збила машина о 13.25 на переході через Велику Житомирську. У мене погано із зором. Тихо було. І цю тишу я тільки й пам'ятаю. Перейшов середину вулиці і все. Отямився, бачу, мене тримають троє і кажуть, що збила машина.

— Ви заяву писали?

— Того дня у мене був майор міліції. Мене здивувало, коли він сказав, що сигналу щодо цього випадку не було. Але ж стільки свідків! І ніхто нічого не повідомив. Невже у нас таке байдуже суспільство?

— Ось мені вже зателефонуло чоловік 50, і десь третина не представились. Так і зі свідками. Тому нам треба ще дуже багато працювати. Але ми дамо запит з цього приводу і розберемося.

— Юрію Олександровичу, вас турбують журналісти з Маріуполя. Кривохижев Володимир Іванович, заступник головного редактора газети «Приазовский рабочий». От поставив водій машину на газон. Приходить міліціонер, знімає номери — але так не можна.

— Ми розглядаємо питання про створення підрозділу, яке займатиметься проблемами паркування. Машини, що стоятимуть на газонах, прибиратимуться, а водій платитиме величезний штраф. Взагалі номер знімають тоді, коли не можуть встановити власника. Але коли машину поставлено на газоні, знімають номер, установлюють власника, йому повертають номер й накладають штраф. У чому полягає неправомірність дій інспектора?

— Вас турбує Чернігівщина, редакція «Придесення». Крипина Олександр Миколайович. Хотів сказати про таке. Чернігівщина — картопляний край. Їздять до нас за цією культурою, везуть з області наші люди. Але через пости ДАІ з боку Полтави і Дніпропетровська за селом Павлівкою не проїхати — такі побори беруть там страшні.

— Оце ви нам сигналізуєте, а ми перевіримо.

— Мене врятувало редакційне посвідчення. Торік ми везли картоплю на Південно-Українську шахту, щоб обміняти на вугілля. Мені це обійшлось у 2 млн. Рекет на базарі менш страшний, ніж ці сержанти.

— Олександре Миколайовичу, скажу одне: за такі дії працівників ДАІ ми негайно звільняємо з роботи. Якщо у вас є конкретні факти, будь ласка, напишіть, ми суворо покараємо. Давайте так. Буде йти ваша колона з картоплею, ми направимо з нею наших людей. Про який конкретно пост йдеться?

— Це пост перед самим Дніпропетровськом — перший в'їзд з боку Полтави, якщо їхати через Кобеляки. А другий — за Павлівкою, перед в'їздом в Донецьку область. Там за будь-яку дрібницю — давай бульбу. Немає бульби — давай щось інше.

— Ми перевіримо. І якщо наступного разу їхатимете, думаю, проблем у вас не буде.

— Спасибі.

— Доброго дня. Я інженер з безпеки руху АТП-17462, Момот Петро Михайлович. Мене цікавить, які реєстраційні документи мають бути у водія під час перевезення вантажів. Адже часто працівники ДАІ вимагають, по-моєму, документи на власний розсуд.

— У правилах дорожнього руху встановлено єдиний порядок і перелік документів, які повинен мати при собі водій. Це посвідчення на право керування транспортним засобом відповідної категорії та талон, що додається до посвідчення; реєстраційний документ на транспортний засіб; у разі відсутності власника транспортного засобу документ, який підтверджує право користування і (або) розпорядження ним, чи свідоцтво на право спільної власності на транспортний засіб; у встановлених законодавством України випадках дорожній (маршрутний) лист і документи на вантаж, що перевозиться; ліцензію або ліцензійну картку — для транспортних засобів підприємств, установ, організацій та громадян-підприємців, якщо їхня діяльність, пов'язана з перевезенням, підлягає ліцензуванню.

Ось і все. І жодних додаткових документів для водія не потрібно.

— Доброго дня. Шановний Юрію Олександровичу, вас турбують із Хмельницького — голова ради ветеранів УВС Крупа Пилип Олексійович. Мене цікавить таке питання. Як ви вважаєте, чи необхідно, щоб нинішні керівники згадували про ветеранів ДАІ?

— Я вважаю, що історія — то наша сила. І ті, хто її творив, заслуговують на увагу й захист.

— Нещодавно святкували 10-річчя ветеранського руху в Україні. Як ваша служба потурбувалася про ветеранів?

— По-перше, ми проводимо з ветеранами регулярні зустрічі. Черпаємо з їх досвіду роботи, зіставляємо з сьогоднішним днем. Звичайно, робимо практичні висновки. По-друге, не забуваємо і про матеріальну допомогу ветеранам. Повторюю ще раз, забувати ветеранів своїх не можна. У ветеранах наша сила.

Читачі поставили генералу й таке запитання: які, на вашу думку, перспективи запровадження обов'язкового використання каталізаторів в Україні?

— Екологічна проблема, — зазначив Юрій Олександрович, — на автотранспорті України вкрай загострилася. Тому для запровадження каталізаторів є підстави, але це питання розв'язуватимемо поступово, разом з покращенням якості пального для автомобілів. На сьогодні Постанову Кабінету міністрів України від 17 березня 1996 року № 1139 «Про деякі питання ввезення імпортних автомобілів» в частині заборони ввозу до України з 1 січня 1997 року автомобілів без каталізаторів призупинено, а заборона експлуатації легкових автомобілів, не обладнаних каталізаторами, передбачена лише з 1 січня 2003 року.

Іван Сидорович Зленко, Умань Черкаської області, автолюбитель:

— Чому автоінспектори такі грубі в стосунках з водіями, а деякі відверто вимагають хабара?

— Це наша спільна біда. Бо працівники міліції з якоїсь іншої планети на Землю не звалилися. Вони виросли і виховувалися серед нас. Який загальний рівень культури — такий він і в наших співробітників. Хоча ми над цим постійно працюємо. Є й інша сторона медалі. Низька зарплата. Чи утримається від спокуси інспектор, маючи щомісяця 150 гривень зарплати? Та й ту виплачують невчасно. Звичайно, це не означає, що працівник ДАІ повинен брати хабара. Тільки торік за різні протиправні вчинки з органів Державтоінспекції звільнено 656 чоловік. Ми й надалі будемо очищати свої ряди від тих, хто плямує честь службового мундира. Водночас про свою відповідальність слід пам'ятати і тим, хто дає хабара. Згідно із статтею 170 Кримінального кодексу цей злочин карається позбавленням волі на строк від трьох до восьми років.

Чимало читачів запитували, яка техніка нині в розпорядженні ДАІ?

— Можу сказати, що навіть за відсутності належного фінансування підрозділи ДАІ регулярно переоснащуються. Комп'ютери є у всіх чергових частинах УДАІ УМВС в областях, реєстраційно-екзаменаційних підрозділах, на стаціонарних постах ДАІ.

В усіх ОРЕВ УДАІ Автономної Республіки Крим, областей і Києва створено локальні обчислювальні мережі для розширення можливостей і підвищення ефективності реєстраційної роботи та використання автоматизованих систем розшуку викрадених транспортних засобів та розкриття злочинів.

Розроблено та функціонують такі автоматизовані системи: реєстрації та обліку транспортних засобів («Автомобіль»), обліку та підготовки кадрів водіїв («Водій»), обліку та аналізу дорожньо-транспортних пригод («ДТП»), обліку порушень правил дорожнього руху («Документ») та державних номерних знаків («Номерний знак») тощо.

Автоматизована система реєстрації та обліку транспортних засобів «Автомобіль» функціонує не тільки на рівні областей, а й на державному рівні.

Актуальна проблема — крадіжки транспортних засобів громадян. У зв'язку з цим 1995 року розроблено і впроваджено автоматизовану систему обліку викрадених транспортних засобів «Угон».

Для забезпечення ефективної її діяльності розроблено міжрегіональну комп'ютерну мережу передачі даних каналами зв'язку, що дає змогу оперативно передати інформацію про викрадений транспорт у чергові частини УДАІ всіх областей для його розшуку.

Окрім того, розроблено і проведено експериментальну експлуатацію системи, яка дає можливість із патрульної машини чи будь-якого поста ДАІ, що не має провідного зв'язку з центральною базою даних, проводити радіоканалом перевірку транспортного засобу, зареєстрованого на території України. Пошук здійснюється за номером будь-якого агрегата автомобіля, державним номерним знаком чи прізвищем власника транспортного засобу. Для одержання даних про власника необхідно не більше однієї хвилини часу. Одночасно автомобіль автоматично перевіряють у системі «Угон». Таким чином, ця система дасть змогу істотно підвищити ефективність боротьби із викраденням транспортних засобів.

Не на всі конкретні запитання наші читачі змогли одразу отримати відповідь начальника Управління ДАІ МВС України Юрія Дагаєва — вони вимагали окремого вивчення ситуацій. І вже в процесі підготовки матеріалу до друку такі відповіді було одержано. На всі інші запитання наші читачі отримають їх найближчим часом.

Матеріал підготували Віктор КОРНІЮК, Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

«Державний літак» України у затяжному штопорі

ЩОРІЧНЕ послання Верховній Раді України — найвищий поточний політичний документ Президента України, квінтесенція його оцінки внутрішньої і зовнішньої політики держави, її становища, напрямів і перспектив розвитку. Готується воно заздалегідь і грунтовно. До його написання залучається найвищий інтелектуальний потенціал президентських і виконавчих владних структур. У Щорічному посланні важливо все. Однак, як правило, найбільший інтерес викликають нові ініціативи глави держави.

Для широкої громадськості поки що оприлюднено лише виступ Л. Д. Кучми на засіданні Верховної Ради України 21 березня ц. р. при поданні Послання, в якому він торкнувся проблем організаційної роботи та становища в економічній сфері. Вони сьогодні справді визначальні. Що найважливіше у виступі за змістом?

Доля громадян України: хто її визначає?

Про умови життя своїх громадян Президент України сказав: «Краще жити люди не стали». Сказав цього разу правду. Лише в минулому році реальна зарплата працюючих зменшилася на 13,8%. «Ніде правди діти —підстав для невдоволення людей багато. Суспільство перевантажене протиріччями». І це гірка правда нашого сьогодення. Гострі суперечності роз'їдають суспільство, насичують його вибуховим матеріалом.

Чим Президент України і його інтелектуали «збалансовують» таке становище? Все, на що вони спромоглися, зводиться до наступного: люди «отримали набір прав, свобод та можливостей, які не дозволяють державі тотально втручатися у долю своїх громадян і наперед визначати їх долю». У цих словах увесь віднайдений у виступі Президента позитив нинішніх реформ. Тому треба уважно придивитися, чого він вартий.

Їй-богу, дуже не хочеться одразу опонувати Президентові та його команді. Але — не виходить. Відбиває реальну дійсність це узагальнення лише в одному: «наперед визначати долю» громадян України реформатори не вміли, не вміють, не можуть і не хочуть. Бо вони (по команді з-за океану) готують своїм громадянам таку долю, що її краще наперед не визначати. Бо одним «невдоволенням людей» може не обійтися. Навіть пропрезидентська Рада регіонів у своєму рішенні від 13 березня ц. р. «відзначає, що економічна та суспільно-політична ситуація в державі є надзвичайно складною. Головними чинниками загострення становища є суттєве зниження виробництва, значна заборгованість по заробітній платі, пенсіях, інших соціальних виплатах, несвоєчасна їх виплата, ненадходження коштів до бюджетів усіх регіонів». Усе інше в позитиві нинішніх реформ груба неправда. Неправда, бо такого свавілля щодо втручання держави у долю своїх громадян, яке переживають нині всі післярадянські країни, людство не знало і не знає. За мирних умов держава, насамперед президентські структури, вкинули народ України й Україну в таке пограбування, у такий вселенський дикий суспільний «беспредел», які не присняться громадянам цивілізованого Заходу в найжахливішому сні.

Про які «права, свободи і можливості» говорить Президент країни, який не виконав майже жодної зі своїх передвиборних обіцянок, який очолив руйнування конституційного ладу в країні, Президент країни, корумпована влада якої у всьому прямо-таки мародерствує? Держава не втручається або майже не втручається в долю лише тих, хто успішно «адаптувався» до цих умов вселенського мародерства. Про інших сам Президент сказав: «... більшість зіткнулась із серйозними проблемами... у плані адаптації до нових умов...». Про які «права, свободи і можливості», про яку демократію взагалі може йтися, коли абсолютну більшість громадян країни насильно ввергається в умови, в адаптації до яких вони зустрічаються з такими «серйозними проблемами», що масово кінчають життя самогубством? Невже Президент країни не розуміє того, що це ніяка не демократія (хто запитав народ, забираючи в нього соціалізм і насаджуючи йому на шию капіталізм і злиденність, якого ладу він хоче?), а звичайнісінькє свавілля? Невже Президент України не бачить і не розуміє, що політика його реформ —звичайний геноцид щодо народу України? У країні панують безправ'я, диктат корумпованої влади, господарська мафія та масова організована злочинність. І повна безвідповідальність влади, зокрема і Президента країни, перед своїм народом, влади, яка прагне «взяти у народу все сьогодні, щоб завтра не було пізно».

Десятки, сотні разів заявляв Президент України про свою переконаність у правильності курсу нинішніх реформ. Давайте на мить погодимося, що реформи, як про це наголошено і в розглядуваному виступі, йдуть правильним курсом.

Чому тоді вони руйнівні? Якщо всі причини у «виконанні цього курсу», «в організації роботи», хто заважає Президентові організовувати й виконувати? Адже це його прямий і головний обов'язок. Адже все, чого він вимагав від Верховної Ради України, одержано. Чому ж справи не поліпшуються? Чому ті, хто не може організовувати і виконувати, залишаються головними організаторами й виконавцями?

Такий, як і в нас, курс реформ проводять й інші країни СНД. І в усіх без винятку вони руйнівні. Отже, жодна країна не може їх організувати і виконати. Для чого тоді проводити їх? Виходить одне: руйнування економіки країн СНД, винищення соціалізму і зубожіння їх народів комусь конче потрібні. Курс реформ, який ось уже десятий рік послідовно руйнує Україну і веде її в неоколоніальну залежність, проводить у життя Л. Д. Кучма — Президент України.

Спостерігаючи все це, більшість громадян України глибоко переконуються: краще б вам, шановний Леоніде Даниловичу, виконувати все-таки лише представницькі функції. Може, без вашого втручання парламент і уряд знайдуть-таки шлях «літакові України» не в прірву, а «по прямій» на широкий простір прогресу. Адже з-за океану керувати парламентом і урядом важче, ніж Президентом. Може, у цьому суть? Отож звільнили б стражденний народ України від вашого «невтручання» у його долю.

Що пропонується Президентом у сфері економіки?

Як показує світовий досвід, найважливіший атрибут подібних документів становлять нові ініціативи влади у сфері економіки. Тому, дещо перефразувавши слова Президента, скажемо: якою буде Україна в XXI сторіччі — багато в чому залежить від того, що влада пропонує зробити в основній життєвій сфері — у сфері економіки.

Тут, на превеликий жаль, нічого доброго нам не світить. Якщо не торкатися пропонованої адміністративної реформи, про яку буде нижче, нічогісінько нового і цікавого з даного Послання Президента не виведеш. А що ж усе-таки в ньому є?

По-перше, пропоновано активізувати проведення того ж збанкрутілого руйнівного, нав'язаного МВФ курсу, яким ознаменував Леонід Данилович своє прем'єрство, з якого почав своє президентство, на якому сподівається вдруге в'їхати в президентські апартаменти.

Він свого часу, правда, критикував владу за його дотримання. «Сліпа монетаристська політика, — казав він, — ... може призвести до штучного уповільнення стабілізаційних процесів або навіть до їх зриву». Зрив відбувся (замість стабілізації протягом 1994—1996 рр. виробництво зменшилося на 40%), а монетаристський курс триває. Головним в економічній політиці Президента і далі буде «поглиблення фінансової стабілізації», за будь-яких умов забезпечуватиметься зниження інфляції, «продовження курсу дальшої лібералізації валютних відносин», пропонується законодавчо закріпити продаж іноземним інвесторам об'єктів приватизації разом із землею, «суттєво прискорити приватизаційний процес» тощо. Все це, бачимо, несучі конструкції славнозвісних монетаристських реформ.

По-друге, пропоновано кілька звичних пунктів, які нічого не вирішують, бо, як правило, не реалізуються. Наприклад, такий: «Невідкладним завданням залишається здійснення скоординованих заходів щодо запровадження Конституції». Про яке «запровадження Конституції» може йтися, коли нинішній курс реформ неминуче підриває її основи? Стаття 1 Конституції України встановлює: «Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава». Яка вона насправді суверенна, коли її політичний курс визначається на Заході? У чому проявляється її незалежність, коли на повний хід іде її неоколонізація? Яка вона соціальна, коли 8/10 її народу все більш злидніє? Яка вона правова, коли Закон не працює? Про демократію в сьогоднішній Україні годі й говорити. Якими «скоординованими заходами» запровадиш Конституцію, не міняючи курс деградаційних реформ?

«... Життя потребує, — каже Президент, —встановлення суворого державного контролю за діяльністю суб'єктів природних монополій...». Це правда, життя гостро потребує. Як, однак, його, той контроль, встановити, якщо влада в руках «суб'єктів природних монополій»?

Пропонується «стимулювання інвестиційного процесу та структурної перебудови», але не вказується, де взяти потрібні на них кошти, коли нічим виплачувати зарплати та пенсії.

Президент зобов'язав уряд виробити низку загальнодержавних програм, підготувати пенсійну реформу тощо. Все це — звичайні «паперові» програми та реформи, бо й сьогоднішні злиденні пенсії платити нічим. Що тут реформувати? Хіба збільшити пенсійний вік, як уже декілька разів пропонували реформатори.

Аналіз цього аспекту Послання Президента наводить на сумні спогади. Коли інший Леонід не мав, що запропонувати селу, готувався гучний пленум і приймалося рішення про виконання раніше прийнятих рішень. Сьогодні в Україні до болю знайоме те саме. А це значить: якщо не відбудеться глибоких змін, у XXI сторіччі на неї чекає трагічний фінал.

Цінні признання Президента України

Чим справді оригінальне цьогорічне Послання Президента України, то це низкою цінних признань, що потрапили в нього чи то через необачність, чи з іншої причини. Мусимо деякі з них нагадати.

Пробуючи розібратися, чому Україна деградує, Леонід Данилович каже народним депутатам України: «Останнім часом у цих стінах і поза ними дедалі частіше лунає: «згубна політика», «антинародний курс» та інші, не менш міцні вирази». Коментар щодо цих «виразів» звівся єдино до того, що за цей курс голосували вірні йому обранці народу. І все. Жодного заперечення. Чому б це? Йдеться ж не про якесь рядове усне інтерв'ю, у якому можна щось недомовити? Тут — завчасно підготовлений текст. Невже й Президент доходить до розуміння, що він веде «згубну політику» та «антинародний курс»?

Леонід Данилович підкреслив також, що «балансування між минулим і майбутнім знекровлює молоду державу». І з ним не можна всім нам не погодитися. І зрозуміти нарешті, що намагання здійснити стрибок у капіталізм суспільства, яке рішуче відмовилося від капіталізації ще в 1917—1920 рр., яке мало незаперечні досягнення у будівництві соціалізму, не лише знекровлює, а й руйнує країну, штовхає її у прірву. Суспільство розвивається, рухаючись тільки в майбутнє. Рухаючись у минуле, воно завжди деградує.

Аналізуючи гострі проблеми країни у минулорічному такому ж Посланні, Леонід Данилович наполягав на причинах від минулого, радянського. Тепер він каже: «... Кризові процеси переважно розвиваються вже... на власній основі... Основні джерела труднощів... не в минулому, а в нас самих». Він справедливо мав на увазі насамперед себе і своє оточення, бо йшлося про організаторську роботу. Від себе додамо: труднощі й у нас, бо котрий рік терпимо «організаторів», що ведуть країну в безвихідь. Соціально-політичний стан в Україні Президент визначив так: «Ситуація нагадує 1917 рік, коли більшовики кликали на барикади, а радикал-ліберали та націонал-патріоти розвалювали інститути державної влади». Про більшовиків і барикади Леонід Данилович, звичайно, палицю перегнув, а про інших сказав сущу правду, хоч і не всю. Радикал-ліберали та націонал-патріоти разом із корумпованою владою розвалюють не лише інститути держави. Вони розвалюють і продають з молотка всю державу, всю Україну. І все ж головне сказано: сам Президент точно назвав, хто «розвалює». А це вже цінно.

Відзначимо й таке признання: «За нинішньої своєї побудови та організації система влади недієздатна у принципі». Воно цінне саме тому, що основу «недієздатності» влади — «двовладдя» — енергійно насаджував і насаджує сам Леонід Данилович, — гарант Конституції, який руйнував і руйнує «дієздатну» конституційну радянську владу в Україні.

Є у виступі Президента й інші цінні признання, наприклад, про деіндустріалізацію країни як наслідок лібералізації зовнішніх економічних зв'язків, що її він рішуче відстоював, про «навколополітичну метушню», а не про політику, тощо. Вагу слів Президента Кучми всі добре знають (згадаймо лише передвиборні обіцянки), і все ж будемо сподіватися...

На що сподівається сам Президент?

Найбільші надії він покладає на пожвавлення управління, на проведення глибокої адміністративної реформи. Управлінці не нашого рівня і не нашого досвіду (командна система СРСР) довели, що влада, яка не має опори в народі, приречена. Це ж чекає на політику й адміністративну реформу Президента Кучми. Переконує в цьому теоретичне обгрунтування явища таким собі Анатолієм Карповичем Покританом. Воно заслуговує того, щоб його дати дослівно. «Не можна справді вважати, — пише він, — що ті гігантські завдання, які зумовлені усією сукупністю обставин перехідної економіки і особливостями сучасної суспільної кризи, можуть бути розв'язані урядовими структурами. Таке допущення... безглузде. Отже, реформування економіки і всієї системи суспільних відносин може бути результатом діяльності певного класу». У капіталізації України нема конструктивної перспективи, бо у нас клас буржуазії «не тільки сьогодні, але й в історичному минулому не мав здатності до революційної ініціативи». З самого початку він поступався «ініціативою перед політичними організаціями трудящих» («Економіка України», № 11, 1996, с. 27). «Нові українці» сьогодні здатні лише руйнувати і продавати Україну, що вони й роблять. Надії Президента й усіх, хто підтримує капіталізаційні реформи в Україні, марні. А певний резон в адміністративній реформі по-президентському все-таки є: ще на рік—два відсунеться час «Ч», а там, дивись, і нові президентські вибори. На це Президент і сподівається?

«Наш державний літак останнім часом все частіше кружляє по колу», — каже Президент. Це не так. «Державний літак» України, на жаль, у затяжному штопорі. І буде в ньому доти, поки реформи не скорегують в інтересах трудящих.

Йосип ВІНСЬКИЙ,
заступник голови фракції Соціалістичної та Селянської партій у Верховній Раді України.

Олександр ГОШ,
професор.

Хроніка. Факти. Події

Москва

Росія наполягає на своєму

У столиці Росії відбулася зустріч Генерального секретаря НАТО Хав'єра Солани та міністра закордонних справ Росії Євгена Примакова. Результатом консультацій став той факт, що за чотирма з п'яти розділів проекту договору про стосунки між НАТО та Росією позиції сторін зблизилися так, що цю частину можна вважати узгодженою. Але розбіжності залишаються щодо головного, п'ятого розділу: з військових аспектів. Наступний раунд консультацій очікують на початку травня, і «за наявності доброї волі» договір можна підписати до липня, але сторони не пов'язують себе термінами.

Токіо

Ви відповісте за своє мовчання!

Японський уряд передав до прокуратури справу про фальсифікацію даних про аварію на ядерному підприємстві в містечку Токаймура, яка сталася 11 березня. Тоді на підприємстві для утилізації відходів скоїлися одна за одною дві пожежі та вибух, в результаті чого 37 робітників одержали незначні дози опромінення. Японський уряд звинувачує керівництво державної корпорації з розробки енергетичних реакторів та ядерного палива (Донен) у тому, що воно намагалося приховати справжні масштаби аварії на підприємстві. Крім того, історія повторилася ще раз: у понеділок на підпорядкованій Донен атомній станції поблизу міста Цуруга стався витік радіації, однак керівництво корпорації знову намагалося замовчати цей факт. Про нову аварію стало відомо аж через 30 годин по тому.

Ер-Ріяд

Трагедія у Мецці

Внаслідок гігантської пожежі в передмісті Мекки —Міні (Саудівська Аравія), яка спалахнула в наметовому містечку мусульман-паломників, загинули 217 чоловік. Ще 1290 чоловік було поранено чи дістали опіки. Життя багатьох з них перебуває під загрозою. Причиною пожежі, як припускають, стало необережне поводження паломників з газовими плитами, які використовують для приготування їжі. Вогонь швидко поширився табором, знищивши понад 70 тисяч палаток.

Вашингтон

«Голод не тітка», — розуміє дядько Сем

Сполучені Штати вирішили надати Північній Кореї термінову гуманітарну допомогу на суму майже 15 мільйонів доларів у зв'язку з продовольчою кризою в цій країні. Допомогу буде спрямовано в рамках Всесвітньої продовольчої програми ООН, яка слідкуватиме за її розподілом.

За повідомленнями кореспондентів "ГУ" та інформаційних агентств.

Парламент проблем не має. У Фінляндії

ТРАПИЛАСЯ нагода зустрітися зі спікером парламенту Фінляндської Республіки пані Ріиттою Уосукайнен.

Принагідно хочу зауважити: ця посада у фінляндському парламенті за своєю суттю не співвідносна з тим, що мають на увазі деякі наші газети, а особливо ж радіо й телебачення, коли приписують функції спікера Голові Верховної Ради України. Тут спікер, а також віце-спікер обираються членами парламенту на один рік. Головуючи на засіданні, спікер не бере участі в обговоренні та голосуванні. Але в ієрархії держави він посідає друге місце після президента.

Ріитта Уосукайнен на цьому місці не тільки за посадою: у рейтингу соціальних опитувань її ім'я займає перший рядок. Пані Уосукайнен розглядають як одного з майбутніх претендентів на президентський пост.

Недавно Ріитта Уосукайнен уже вкотре подивувала співвітчизників, видавши книгу про власний сексуальний досвід у подружньому житті, яка відразу стала бестселером. І серед її читачів не знайшлося бодай одного, хто б сказав осудливе слово. Натомість популярність пані спікера зросла так, що іншим претендентам на пост глави держави на майбутніх виборах з нею важко буде змагатися.

А я, зустрівшись з пані Уосукайнен, зрозуміла ще одне — у цій жінці поєднано все, що зазвичай рідко поєднується в реальному житті: гнучкий розум, врода, привабливість і вміння... подобатися. Усім без винятку.

Але розмова з нею почалася все ж із проблеми, яка пече нашій державі, — відносин між гілками влади.

Отож, інтерв'ю зі спікером парламенту Фінляндської Республіки пані Ріиттою УОСУКАЙНЕН.

— Скажіть, будь ласка, пані спікер, чи бувають конфлікти між парламентом, урядом і президентом?

— Конфлікти? Їх не буває. Не дивуйтеся, адже парламентська система нашої держави налагоджена дуже добре. А трикутник — президент, парламент, уряд —завжди лише рівнобедрений. І кожна його сторона виконує чітко розмежовані функції.

Ви, очевидно, знаєте, що історія нашого законодавчого органу налічує понад 700 років. Останньою парламентською реформою 1906 року скасовано права та привілеї станів і сформовано однопалатний парламент, до якого обрано 200 депутатів, серед них 19 жінок. До речі, це був єдиний на той час законодавчий орган світу, до складу якого увійшли представниці слабкої статі.

Ми працюємо так: новообраний парламент розпочинає роботу в перший робочий день квітня після проведення виборів. Маємо дві сесії — весняну та літню. Весняна закінчується у середині червня, а в середині вересня парламент поновлює свою роботу. Річна сесія завершується до різдвяних свят. Але коли бюджет на наступний рік не затверджено, то працюємо і в січні.

— Як часто парламент вносить поправки до законів?

— Ми використовуємо всі можливості, щоб поліпшувати наші закони. Ви маєте знати, що основна функція парламенту нашої країни— це законодавча діяльність, яка здійснюється у двох напрямах: прийняття звичайних і конституційних законів. Конституція Фінляндії складається з чотирьох законів: про форму правління, парламент, про його повноваження здійснювати контроль за чинністю дій членів Державної Ради і міністра юстиції та про імпічмент.

А звичайні закони, які регулюють повсякденне життя громадян країни, схвалюються простою більшістю депутатів.

— В усіх випадках?

— Ні. Коли, скажімо, прийняття закону може негативно позначитися на економіці або якщо він має стосунок до податків чи договорів з іншими країнами, то його обговорення можуть відкласти, якщо за це проголосує дві третини депутатів.

— Важко бути спікером-жінкою? Ви не маєте проблем у зв'язку із цим?

— Жодних — ані з жінками, ані з чоловіками. Щаслива, що я — жінка. І спікер. А від роботи дістаю справжню насолоду.

— А що вам більше допомагає в роботі: посадова суворість чи вроджена жіноча мудрість?

— Я не зовсім розумію таку постановку питання. Якби виникали певні проблеми, то, звісно, я маю право грюкнути кулаком по столу і змусити присутніх зі мною рахуватися: адже я — спікер! Але в цьому немає потреби, бо в нас цілком цивілізований парламент.

Я навіть не голосую, але повноважень маю доволі, щоб однаково служити партіям, які мають свої представників в уряді, та опозиційним.

Але щоб відповісти на ваше запитання, мабуть, слід сказати так: «Усе може бути, тільки якщо всього помірно».

— Скільки жінок-депутатів нині у парламенті Фінляндії?

— Із 200 депутатів — 68 жінок. Зауважу, що парламент Фінляндії має стійку добру традицію: рівність парламентаріїв — чоловіків і жінок.

— Українські жінки можуть лише позаздрити такій рівності...

— У вас є проблема? Я можу приїхати в Україну, щоб поговорити із жінками і порадити, як змусити чоловіків рахуватися з ними (сміється).

— І справді: ви не збираєтеся в Україну? Адже маєте запрошення?

— Маю і збираюся. Але важко сказати, коли це буде. Адже список обов'язкових візитів такий довгий... Деякі дісталися ще від попереднього спікера. Проте в нас тісні контакти з українською Верховною Радою, працює міжпарламентська комісія «Фінляндія—Україна». Я знаю, що підприємці обох країн мають взаємний інтерес до співпраці, вони роблять бізнес. До речі, у налагодженні зв'язків у всіх галузях активно сприяє Посольство України у Фінляндії, зокрема посол України пан Масик, який зробив усе можливе, щоб наші країни краще пізнали одна одну.

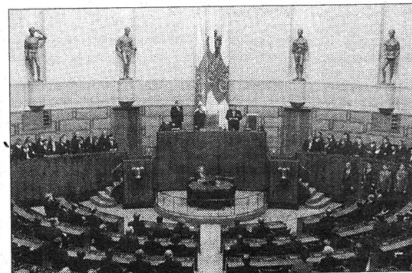
— Пані Уосукайнен, так кортить запитати ще про одне: сесійний зал вашого парламенту прикрашають встановлені в 30-х роках скульптури — оголені фігури чотирьох чоловіків і однієї жінки (автор професор Алтонен). Вони уособлюють такі поняття, як «урожай», «ліс», «інтелект», «селянин» і «майбутнє», — пояснила екскурсовод. Це не відволікає депутатів від їхньої законодавчої діяльності?

— Вам так здається? Ні, дискусії щодо цього закінчилися 60 років тому. А точилися вони головним чином навколо того, чи не ліпше було б повернути їх... обличчями до стіни. До речі, скульптура жінки, як ви, мабуть, помітили, усе-таки прикрита: саме перед нею встановлено державні прапори...

Тут секретар пані Уосукайнен делікатно вказала на годинник: час для інтерв'ю вичерпано. Мені здалося, що цю сувору необхідність пані спікер теж сприйняла із жалем...

Інтерв'ю взяла Валентина ПИСАНСЬКА.

Гельсінкі, 20 березня.

На знімках: спікер парламенту Фінляндської Республіки Ріитта Уосукайнен; у сесійному залі парламенту.

Чи забезпечить «пакт стабільності» стабільність?

МИНУЛОГО тижня міністри фінансів і голови центральних банків країн — членів Європейського союзу у нідерландському місті Нордвейк досягли домовленості: «євро», як і намічалося, почне функціонувати з першого січня 1999 року. Журналісти відразу ж назвали ці домовленості «пактом стабільності».

Країни, які уклали валютну угоду, зобов'язуються в майбутньому суворо обмежити рівень державної заборгованості, а порушникам бюджетної дисципліни доведеться сплачувати штрафи. Тож ті, хто сумнівається у доцільності переходу на нову грошову одиницю, можуть заспокоїтися: «євро» не стане м'якою валютою.

Але важливий не так «пакт стабільності», як пов'язаний з ним психологічний ефект: міністри фінансів ніби закликали громадян Європи не боятися нових грошей.

Проте є великий сумнів, що досягнуті у Нордвейку угоди найближчим часом втілюватимуться в життя. Адже коли, приміром, країна втратила контроль над бюджетом, то як від неї вимагати, щоб вона і платила штраф, і приводила до ладу свої фінанси?

Незважаючи на прекрасну мету — об'єднання Європи, європейці дедалі частіше сумніваються, чи реальна вона. Вже зараз очевидно, що прийняття нових членів до ЄС —куди складніший процес, ніж розширення НАТО на схід. Принаймні він буде тривалим і проблемним. Зокрема щодо входження до спільноти Східної Європи. Їм хоч і обіцяють, що матимуть однакові права з іншими, але це членство, з усього видно, буде другого або й третього сорту: такий різний з західними сусідами їхній рівень розвитку економіки і демократії.

Але чого не наобіцяєш заради політичної стабілізації на континенті...

Юрій ЗЕЛІНСЬКИЙ.

Дослівно

Списуються за борги

Ось уже два роки пасажирський лайнер «Одеса» стоїть на приколі в порту Неаполя. На судно накладено арешт за те, що Чорноморське пароплавство заборгувало турецькій фірмі «Атлантик сіпшипінг» більш як мільйон доларів. Із 250 членів екіпажу на борту залишилося 33 моряки—заручники.

А скільки таких суден чекають рішення своєї долі в інших портах у всьому світі? В одній лише Італії в «Одеси» три товариші по нещастю: в порту Трієста вже не перший рік простоюють два українських суховантажних судна — «Капітан Смирнов» та «Інженер Єрмошкін» — з півсотнею моряків на борту, в порту Ліворно півтора року іржавіє суперсучасний спецтранспорт «Стахановець Єрмоленко». Гордість колись великої морської держави — СРСР —списується за борги, — резюмує італійська газета «Републіка».

УКРАЇНА — ПОЛЬЩА: ХТО КОМУ ВИНЕН?

Про реституційні проблеми у стосунках двох держав ведуть мову оглядач «ГУ» Володимир Краснодемський і голова Національної комісії з питань повернення в Україну культурних цінностей Олександр Федорук

Нічим таким ми раніше не займалися

Володимир Краснодемський — Наприкінці червня 1996 року у Варшаві підписано Угоду між урядом України та урядом Республіки Польща про співробітництво у справі охорони та повернення втрачених і незаконно переміщених під час Другої світової війни культурних цінностей. У цьому принциповому документі йдеться про потребу створити міжурядову комісію для захисту, збереження, розшуку та повернення культурних цінностей, пов'язаних з історією та культурою Договірних Сторін, цінностей, що були визнані як втрачені або незаконно переміщені на територію другої Договірної Сторони. А незадовго до того у польській пресі з'явилися повідомлення, що, мовляв, Україна щось зволікає з підписанням цієї важливої Угоди. Чим викликане таке твердження?

Олександр Федорук — Ми не зволікали. Просто потрібен був час для осмислення й узгодження всіх аспектів майбутньої Угоди. Для виявлення ініціативи в межах реституційної політики, яка має передбачати насамперед захист власних державних інтересів, розуміння ініціативи партнера, зрештою — піклування про долю культурних пам'яток України за її межами. Адже прецедентів такої співпраці з Польщею, як і з іншими країнами, Україна не мала. Як і права на власний голос в умовах диктату Москви.

В. К. — Але можемо згадати про Ризький договір між Україною, Росією і Польщею, підписаний 18 березня 1921 року в латвійській столиці, в якому йдеться і про реституційні проблеми.

О. Ф. — Цей договір ствердив позиції Варшави, а Києву була відведена скромна роль сателіта Москви. В результаті до Польщі було повернуто велику кількість культурних цінностей. Українська делегація залишилася при своїх амбіціях, які фактично вияскравлювали розподіл прав між господарем і підлеглим. Про повернення історичних пам'яток культури в Україну тоді не йшлося — бракувало державотворчих ініціатив та відповідних інституцій. Одне слово, нашими проблемами ніхто не переймався, нікому то не боліло.

Та й узагалі досі про присутність польської культури заведено наголошувати у позитивному плані, подавати це як стимулюючий фактор співдії гілок європейської культури. Натомість наявність українських коренів у культурі Польщі недооцінюють або в ліпшому разі виносять на узбіччя зацікавлень суспільства проблемою культурних контактів двох народів.

Що не знищили, то саме руйнується

В. К. — А тим часом присутність української культури у Польщі була і залишається доволі відчутною, зокрема, у церковному зодчестві. І прикро сьогодні усвідомлювати, що з культурної карти сусідньої держави зникають пам'яткові церкви і дзвіниці, такі шедеври народної творчості, як монументальні придорожні і намогильні дерев'яні і кам'яні хрести Підляшшя та Лемківщини. Про це йшлося, зокрема, у зверненні громадської комісії Опіки над пам'ятками церковного мистецтва ще чотири роки тому. До речі, до 80 відсотків православних і 40 — уніатських церков уже загинули. «Якщо найближчим часом не розпочати ремонтні роботи, — йдеться далі в тому документі, — то ряд пам'яток (а з півтисячі збережених церков понад 80 відсотків потребують негайного ремонту і реставрації. — Прим. В. К.), можуть розділити долю найбільшої дерев'яної церкви у Польщі, святині у Вербиці, що в Замостянському воєводстві, яка у лютому 1992 року провалилася».

О. Ф. — Справді, стан збереження сакральних об'єктів української культури на південно-східних теренах нинішньої Польщі доволі плачевний. І про це свідчить багато фактів. Досить сказати, що слідом за церквою у Вербиці можуть зникнути пам'яткові дерев'яні церкви у Корчмині в тому самому Замостянському воєводстві, в Кругелі Великому і Новому Брусні Перемишльського воєводства. Чи дерев'яна дзвіниця в Подзячі. А йдеться бо про пам'ятки культури XVII століття. Чи взяти давній осередок духовного життя українців —Перемишський кафедральний собор, який у процесі теперішньої «реконструкції» набуває дивовижного перевтілення православних форм у псевдоготичні католицькі.

В. К. — Ще один наш біль, пов'язаний із цим містом на Сяні, — доля колишньої бібліотеки греко-католицької капітули (єпархії) з Перемишля, де протягом століть зберігали тисячі українських видань, у тому числі й надзвичайно рідкісні. Тепер ці багатства розпорошені, а то й знищені, зокрема опинилися в бібліотеках Вроцлава, Кракова, Любліна...

Олександр Федорук.

О. Ф. — А майже 700 одиниць цієї унікальної української книгозбірні, серед них й 33 рукописи XVI століття, а також літургійні книги XI — XVI століть, зокрема і з собору святої Софії у Києві, зберігаються у Варшавській національній бібліотеці.

Як уже зазначалося на регіональній нараді з питань повернення в Україну культурних цінностей у Львові, у фондах капітульної бібліотеки, яка перестала існувати в 1946 році, були і рідкісні рукописні речі з сивої давнини. У тому числі і 200 документів на пергаменті та 1200 — давньоруських текстів. Зокрема, скорочений літопис Нестора, життєписи руських князів, листи Петра Могили, богослужебні книги...

Щоби визначити справжні розміри втрат українських культурних цінностей на території сучасної Польщі —їх міграції, а то й зумисного пограбування, треба звернути увагу і на долю колишнього українського музею «Стривігор» у Перемишлі, де зберігались унікальні різьблення XVI — XVII століть, твори Олени Кульчицької та інші непересічні мистецькі речі. А музейна бібліотека налічувала 40 тисяч томів стародруків та книг багатьма європейськими мовами. У 1945 році «Стривігор» зник з лиця землі.

Свою бібліотеку граф Оссолінський заповів Львову. Назавжди!

В. К. — Предметом політиканських інсинуацій останніх років стала Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника НАН України, створена в 1940 році на базі відомого багатими книжковими фондами «Оссолінеуму».

О. Ф. — Звернімося до історії. Ця книгозбірня заснована графом Ю. Оссолінським — ученим і просвітителем — у Відні. Звідти бібліотеку на прохання графа в 1827 році перевезено до Львова, і згідно із заповітом власника на довічно подаровано місто як «столиці Галичини». Бібліотечні фонди постійно зростали, збагачувалися рідкісними виданнями. Одне слово, до 1939 року «Оссолінеум» став потужним інтелектуальним центром, довкола якого гуртувалися наукові і культурно-мистецькі сили древнього міста. Такою, до речі, залишається і сьогодні Наукова бібліотека ім. В. Стефаника НАН України — вона, без перебільшення, одухотворює інтелектуальний клімат сучасного Львова.

Треба нагадати ще один нюанс, про який постійно «забувають» наші польські опоненти. Львівська наукова бібліотека організована в 1940 році на базі 84 бібліотек Львова, а не лише одного «Оссолінеуму», як то дехто намагається подати. Зокрема, і таких найпрестижніших українських, як і книгозбірні Наукового товариства імені Шевченка і Народного дому, колекції яких становили тоді близько 500 тисяч одиниць збереження.

Отже, не може бути й мови про розпорошення унікальних книжкових фондів: вони формувалися в українському місті, є нашою територіальною власністю і тут, в Україні, мають залишитись. І не вина сучасних львів'ян, що ця бібліотека формувалася, розросталася в інших, з нашої точки зору, історично несправедливих, умовах. Вони, львів'яни, сприйняли її органічно, як природнє середовище, як ауру історії рідного міста. І вилучення сьогодні будь-якої бібліотеки — рана незагойна.

Тим паче, що існують цивілізовані методи: обмін інформацією, спільні бібліотечні проекти, мікрофільмування і т. п.

В. К. — А таких незагойних ран завдавали львівській академічній бібліотеці вже неодноразово. Як під час фашистської окупації Львова, так і в часи горбачовської перебудови.

О. Ф. — Навесні 1944 року з фондів «Оссолінеуму» вивезено до Кракова найцінніші збірки книг, рукописів, стародруків, зокрема триста інкунабул і понад дві тисячі мистецьких творів. Серед найбільших втрат — 25 малюнків геніального німецького художника XV—XVI століть Альбрехта Дюрера.

Тоді ж з фондів бібліотеки Наукового товариства ім. Шевченка вивезено 63 скрині документів, які сьогодні частково збережені в Бібліотеці Народовій у Варшаві. Саме з цієї колекції кілька архівних папок з протоколами «Просвіти» повернув Леонідові Кравчуку Лех Валенса.

Уже перед самим визволенням Львова від німецько-фашистських загарбників вивезли до Кракова унікальні колекції з бібліотеки Львівського університету, де були рідкісні книги василіянських монастирів, молдавські кириличні стародруки, вірменські рукописи і стародруки та розкішно оформлені Євангелія.

В. К. — Та не менших втрат зазнали фонди львівських бібліотек у післявоєнні роки, коли Москва постійно робила добрі жести у бік Варшави. Звісно, за рахунок українських культурних цінностей.

О. Ф. — Неважко збагнути, що реституційні ін'єкції СРСР стосовно Польщі продиктовано аж ніяк не щирими намірами. То були скоріше політичні акти, які мали продемонструвати перед світом прихильність Москви до своїх нових васалів із соціалістичного табору.

Як ми тепер знаємо з офіційних документів, протягом 1946 — 1947 років поляки одержали близько 70 відсотків фондів колишньої бібліотеки «Оссолінеуму», зокрема для заснування інституту «Оссолінеуму» у Вроцлаві. І такі реституційні «вливання» у культуру сусідньої держави стали нормою. Дійшло до того, що 1967 року відділ науки і культури ЦК Компартії України констатував: продовжувати далі передачу книг сусідам недоцільно, бо це збіднить фонди бібліотеки. Хоча вони уже на той час були істотно збіднені.

А останню передачу до Польщі літератури з фондів «Оссолінеуму» здійснили десять років тому за розпорядженням М. Горбачова. Причому, перші 50 найцінніших книг передали у посольстві ПНР у Москві за присутності В. Ярузельського, а решту — 2400 примірників — у Львові.

Спочатку продали, а тепер шкодують

В. К. — Ще один камінь спотикання на реституційному полі між двома сусідніми державами — так звана «Королівська бібліотека» — книгозбірня останнього польського короля Станіслава-Августа Понятовського, що зберігається нині у фондах Центральної наукової бібліотеки імені В. Вернадського НАН України. Поляки вважають, що цю бібліотеку треба викупити чи обміняти і перевезти її до Королівського замку у Варшаві. Певна річ, Київ не пристає на таку пропозицію.

О. Ф. — І не пристане. Бо ця бібліотека опинилася в Україні на законних підставах.

Давайте повернімося у минуле. Після того, як Польща втратила свою державність, бібліотека переходила з рук у руки. 1805 року колекція опинилась у Крем'янці —відомому культурному центрі Волині. Її придбали за 15 тисяч золотих червінців у князя Ю. Понятовського —законного спадкоємця померлого короля — граф Т. Чапський разом з іншими дворянами Волинської, Київської і Подільської губерній. Для потреб новоствореної у Крем'янці Вищої волинської гімназії, яка згодом стала ліцеєм. 1833 року ліцей перевели до Києва і на його основі створили університет Святого Володимира, власністю якого і стала «Королівська бібліотека» під назвою «Крем'янецька колекція», збагачена на той час багатьма книжковими дарами.

Науковці-юристи з Інституту держави і права ім. В. Корецького досліджували правочинність перебування «Королівської бібліотеки» в Україні і підтвердили його своїм висновком. Адже власник унікальної книгозбірні, як зазначено в експертизі, змінився після укладення договору купівлі-продажу стосовно даної книжкової колекції між колишнім законним власником —спадкоємцем померлого короля князем Юзефом Понятовським і чиновником міністерства освіти Росії графом Тадеушем Чапським. У цій акції, що мала місце після ліквідації королівської влади у Польщі, Ю. Понятовський діяв як приватна особа, а Т. Чапський представляв інтереси Волинської гімназії. Таке відчуження майна є цілком правочинним, бо є результатом укладення добровільної акції. Регулювання статусу даного майна, тобто бібліотеки, цілком підпадає під вимоги п.2 ст. XI Мирного договору. Таким чином, Центральна наукова бібліотека ім. В. Вернадського АН УРСР (а саме її власністю стала «Королівська бібліотека» з 1927 року) як законна правонаступниця Київського університету, а відтак — і колишнього Волинського ліцею, звільняється від зобов'язань повертати бібліотеку ліцею в Польщу.

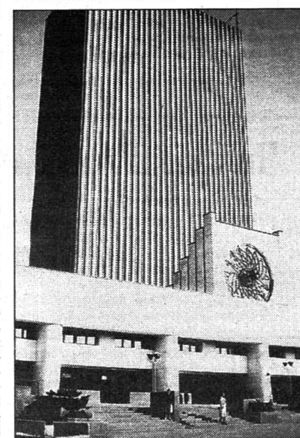
Маємо, як і поляки, своїм пишатися

В. К. — За словами пані Ласкаржевської, завідувачки відділу історичної документації Варшавської національної бібліотеки, «Королівська книгозбірня», незважаючи на складну і довгу історію, добре збережена, доступ до неї вільний для дослідників. Отже, треба і надалі збирати інформацію, потрібну для реєстру втрат польських бібліотек у межах польських кордонів 1939 року. Стаття в газеті «Dziennik Kijowski» завершується проханням до всіх поляків, котрі живуть в Україні, допомогти Варшавській національній бібліотеці створити банк даних таких втрат. «Хочемо їх зареєструвати, мати про них інформацію, де вони зберігаються і який до них доступ», — пише пані Ласкаржевська.

О. Ф. — І це звернення, продиктоване реституційним обов'язком, патріотичними почуттями, заслуговує на увагу. Мало того — наслідування. Бо почасти проблеми, пов'язані з переділом спадщини або переглядом права юрисдикції на таку спадщину, торкаються нюансів державотворчої політики, проблем територіальної єдності і цілісності. І внесення цих проблем у дискусійно-полемічну площину неминуче зумовлює штучне напруження між сторонами, що зайняті реституційними проблемами. Чинники двохсотрічної давності, що спонукали князя Понятовського відмовитися від престижної книгозбірні на користь свого дядька і, зрештою, легалізувати шлях її міграції протягом нинішнього століття у фондах Центральної наукової бібліотеки ім. В. Вернадського, мають історичне підгрунтя. І тільки. То як у даному разі повернути колесо історії назад?

Але нам не завадить повчитися у польських колег, які наполегливо, цілеспрямовано, системно займаються проблемами реституції. І постійна увага польського суспільства до них коригує відносини культурного життя і руху нації, істотно впливає на основи патріотичного виховання, на імідж польської культури в світі, на пріоритети культурної цілісності та єдності. Культурна спадщина Польщі — елемент національної гордості, важливий механізм польської державності. Ці проблеми для нас, українців, за великим рахунком нові. Отож поняття реституції, винесене на гребінь суспільного життя державотворчими хвилями, входить у нашу свідомість як невід'ємна частина збагачення національної спадщини.

Реституційні проекти — флюгери стабільного і ділового партнерства в галузі політики і культури. Це особливо важливо для України і Польщі, які є сусідами. Які живуть і житимуть надалі у мирі та злагоді.

Тут знайшла свій законний притулок «Королівська бібліотека».

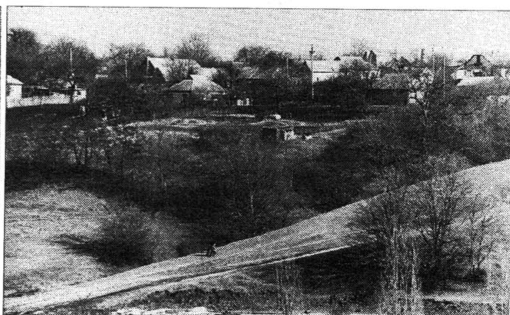
Григорій ГРИНЬ, Олександр КЛИМЕНКО (фото), «Голос України»

Яреськи. Довженко. Земля

«Яреськи — це дуже гарне село. Прекрасне село. Воно дороге мені тим, що кращого села немає на всій Україні», — писав Олександр Довженко про батьківщину своїх фільмів «Земля», «Іван», «Щорс», «Звенигора». Село пам'ятає Майстра: якраз при вході до контори місцевого колгоспу — нині пайового сільгосппідприємства імені О. Довженка — його бюст. А поруч — погруддя головного героя із фільму «Земля» Василя Трубенка, біля якого нерідко збираються на парубоцькі посиденьки його нинішні ровесники. У конторі — чотири великі кімнати — чудовий музей, що віднедавна став народним. За гідів нам були голова ПСГП Михайло Сукач і голова райдержадміністрації В'ячеслав Білаш. Обидва навперебій розповідали подробиці з історії села, краю, та найбільше говорили про Довженка. Про нього шанобливо переповідають і яреськівські старожили — кому пощастило не лише бачити його та говорити з ним, а й зніматися у його фільмах — тоді таких було, вважай, усе село. А ще пам'ятають Майстра дороги і стежки, якими він ходив, і мальовничі заплави Псла, де з дідом Микитою Чубом не просто вудили рибу, а говорили про життя, що його бачили без куркулів, із квітучою колгоспною землею, і визнавали як факт — релігія вмирає... Мрії через десятиліття повернулися якраз навпаки: колгоспні землі розпайовано цієї зими і юридичними власниками тригектарних земельних наділів стали більш як 800 селян. На місці розваленої в роки воєнного лихоліття церкви за пропозицією Сукача, підтриманою на «ура» колгоспними зборами, зводять нову. Ось такі переміни. Від чого вони? Можливо, і від того, що усі ми в душі романтики, завжди поспішаємо кудись далеко вперед, в інше життя — невідоме, але принадне, ліпше.

Полтавська область.

Колгосп розпався. Угіддя зберегли

***У** СЕЛІ Мурзинцях Звенигородського району 172 члени КСП віддали свої земельні сертифікати (паї) фермерові і проголосували за ліквідацію сільгосппідприємства. Це перше на Черкащині колективне господарство, що перестало існувати під час проведення земельної реформи.*

«П'ятдесят літ прогнила я в колгоспі...

Голодувала, ковтала пилюку біля молотарки... Замерзала на буряках, місила багнюку на фермі. На старість нікому не потрібною стала. У голови колгоспу не допросилася, щоб привезти з лісу дров. Паралізована мати помирала в нетопленій хаті... Тепер живу одна, пенсії ледь вистачає. Та й носять її вряди-годи. Ось я й віддала свій пай фермерові. Гірше вже, думаю, не буде, як було...»

(З монологу баби Фросі — Фросини Антонівни Щебетун на сільській вулиці.)

Про те, що у Мурзинцях колгосп наказав довго жити, свідчило все: порожні молочно-товарні ферми, розтягнуті скирти, завмерла тракторна бригада, котру самі мурзинці охрестили «куликовим полем», опечатане приміщення контори...

Безлюдне село ніби причаїлося в очікуванні змін. Лиш біля одного дворища порався чоловік зрілого віку. Це був Іван Устимович Поштаренко, колишній механізатор, водій, а нині колгоспний пенсіонер. Він поділився своїми невеселими роздумами.

—Нам, старшому поколінню, дуже шкода, що розорилося господарство. Іншого шляху, як розпустити його, вже не було. Бо дохазяйнувалися до ручки. Восени зібрали по 120 центнерів з гектара буряків, по 15 —пшениці. Таких злиднів в історії колгоспу ніколи не було. Навіть у найтяжчі часи, повоєнні, ми мали племінну конеферму, добре дійне стадо, добивалися 300-центнерних урожаїв буряка, і все надбане за довгі роки праці пущено тепер за вітром, обмінено за бартером на бозна-що ... На загальних зборах група людей, близьких до колгоспного «корита», відстоювала свої «кровні» права, та більшість мурзинців проголосували за ліквідацію колгоспу. Втім, як бачите, тут і ліквідувати вже немає чого...

Справді, комісія з реструктуризації КСП «Мурзинці», створена за розпорядженням голови Звенигородської районної держадміністрації, зафіксувала, що від колишнього господарства залишились, як кажуть, одні віжки та ріжки. А саме: дві свині, дев'ятеро поросят, четверо коней, двоє бичків, 37 корів і четверо телят... Запасів кормів, окрім прілої соломи і кислого силосу, немає ніяких. Сільськогосподарська техніка до весняно-польових робіт не підготовлена. Катма посівного матеріалу і мінеральних добрив. Навіть органіку з осені на поля не вивезли, а розтягли по дачних ділянках...

— Ми бачили, як хазяйнує фермер Леонід Бойко, —продовжував розповідь Іван Устинович. — Його земельні угіддя межують з колгоспними і завжди вигідно відрізнялися від останніх. Ось чому, коли Бойко запропонував членам КСП довірити йому земельні сертифікати, більшість односельців не вагалася. Тим більше, що він пообіцяв видати кожному з урожаю по півтонни зерна, по 20 літрів олії, 50 кілограмів цукру, а також безоплатно обробляти присадибні ділянки і допомагати у життєвих турботах.

Далі ветеран виніс із хати і показав розписку, що її видав Леонід Бойко в обмін на здані йому сертифікати. Ось що у ній написано: «Голова фермерського господарства Бойко Л. Д. дає розписку жителю с. Мурзинці Поштаренку Іванові Устиновичу в тому, що від нього прийнято сертифікат на право власності на земельну частку (пай) 2,22 гектара на зберігання як долову участь у фермерському господарстві Бойка Л. Д.»

— Спробуємо хазяйнувати з фермером, — підсумував розмову І. У. Поштаренко. — Він чоловік молодий, освічений, відповідальний, думаю, у нього все вийде. А якщо потрібна буде якась допомога, адже пенсіонери, як колись піонери, завжди готові підсобити.

Такої ж розважливої думки й інші колишні колгоспники. Однак не всі. Група молодих механізаторів Констянтин Бойко, Геннадій Вишневецький, брати Микола та Василь Нужні, Євген Мацібора спочатку здали сертифікати фермерові, а згодом, роздумавши, забрали їх.

— Чому це ми повинні працювати на фермера? —обурювався однофамілець Леоніда Бойка 27-річний тракторист Костя Бойко. — У кожного з нас є сім'я і працювати хочемо на себе. Не знаю, що ми організуємо з Володимиром Олександровичем Павленком, колишнім головою колгоспу, спілку чи товариство, але наймитувати до Бойка не підемо...

Протилежну позицію зайняв Костин сусіда по вулиці В. Р. Сабашенко, бригадир будівельної бригади.

— Два роки і вісім місяців не платили нам у колгоспі заробітної плати, — поділився він наболілим. —Обносилися всі, гірше наймитів...Утім, наймити жили краще, бо хазяїн у строк гроші їм платили... А в колгоспі у нас за чотири роки, відколи відокремилися від Неморожа, так справжнього хазяїна і не знайшлося. Ось чому я, не роздумуючи, віддав свій і дружини сертифікати Леонідові Бойку. Вважаю, що взявся він за велику справу. Як на мене, це мужній вчинок. Я, наприклад, не зміг би таку відповідальність узяти на себе. І літа у мене передпенсійні, і добре пам'ятаю, за що загинули молодими обидва мої діди у 20-х — за неї, землю-неньку...

Далі Василь Романович розповів, що нині його бригада за домовленістю з фермером будує пилораму. Згодом візьметься за виготовлення коліс до возів, іншого начиння, чим колись славилися мурзинці. Гроші за виконану роботу сплачуватиме Леонід Бойко. Як і натуроплату. Втім, уже нині всі, хто особливо потерпає від скрути, одержали від фермера безоплатну допомогу продуктами. Самотнім людям похилого віку завезено дрова. За його ж рахунок мурзинських школярів возять до коли у Неморож...

— Я вірю, що Бойко дасть лад землі і господарству, — висловив своє бачення мурзинських подій начальник відділу земельних ресурсів Звенигородської райдержадміністрації О. М. Недоїдок. — У нього є досвід, знання, а головне — велике бажання працювати, довести ефективність фермерського господарювання в Україні. Засушливого минулого року на своєму 100-гектарному полі він одержав з кожного гектара 48 центнерів пшениці, 400 центнерів цукрових буряків. Виконав замовлення за державним і регіональним контрактами, розрахувався з людьми, які у нього сезонно працювали. До речі, і зараз до Бойка черга бажаючих працювати за договором на бурякових полях...

Оптимістично і по-діловому налаштований і сам фермер. Суботнього дня ми застали його у Звенигородці на основний виробничій базі. Вся техніка Бойка — 6 тракторів, сівалки, причіпний інвентар, 9 автомобілів, 2 комбайни — на «лінійці готовності». Стовідсотково забезпечено також фермерське господарство добірним посівним матеріалом, добривами.

— Хто з мурзинців бажатиме працювати у моєму господарстві, одержуватиме пристойну платню, натуроплату, — поділився своєю стратегією Леонід Дмитрович. — Але працювати потрібно не абияк, а добросовісно і якісно. З ледарями, п'яницями, злодіями нам не по дорозі.

Не збирається фермер створювати і нову «контору» з чисельними бухгалтерами, економістами, заступниками, обліковцями. А ось охорону громадського добра буде налагоджено. На штатній, професійній основі. І якщо хтось зазіхне на те добро, то розбиратиметься з ним та сама громада.

— Планів, задумів багато, — сказав на прощання Леонід Бойко, — але приїжджайте краще влітку чи й восени, коли ми збиратимемо врожай, коли дочекаємося перших результатів...

Ми, певне, ще повернемося до мальовничих Мурзинців, щоб розповісти про людей, котрі вперше від часів колективізації відмовилися від колгоспу, і що з того вийшло.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

КОМЕНТАР першого заступника голови Черкаської обласної держадміністрації Володимира Лук'янця:

— Драматизувати події, що відбулися у Звенигородському районі, на мій погляд, не потрібно. Йде нормальний еволюційний процес земельної реформи, під час якої економічно сильні, міцні колективні господарства залишаться, а слабкі постануть перед вибором: як далі працювати? Який спосіб господарювання обрати? Кому довірити реформування господарства?

У Мурзинцях люди довірили свої паї фермеру. Бо розчарувалися у керівництві, котре розорило господарство. Тому на сьогоднішній день, думаю, це був єдино правильний вибір селян. І ось чому. Своїм рішенням вони зберегли землю, не розділивши її на бідацькі смужки.

Передача фермерові близько 400 гектарів орної землі дозволить господарювати економно і ефективно.

І ще одне. Обласна держадміністрація підтримала звенигородський експеримент. Якщо через рік він дасть позитивний результат, значить, ми не помилилися, і цим шляхом можуть піти інші «лежачі» КСП. До речі, мурзинський приклад розпаювання землі розбудив чимало керівників сільгосппідприємств, котрі дрімали у конторах, сподіваючись, що земельні сертифікати самі попливуть до кишені, бо альтернативи у виборі господаря землі у людей немає. Леонід Бойко довів, що вона є. І це добре. Селяни, нарешті, мають не міфічний, а реальний вибір своєї долі.

Золото Діоніса

***Т**ЕМА неминучої загибелі класичного вітчизняного, зокрема кримського, виноробства стала вже черговою. А тим часом криза галузі загострюється. Порівняно з 1975 роком площі виноградних насаджень в Україні скоротилися... на 114 000 гектарів! У «доуказному» 1984 році споживання високоякісних виноградних вин в Україні становило 68 відсотків від загального споживання алкогольних напоїв, а на лікеро-горілчану продукцію припадало лише 27. Нині ситуація різко змінилася на гірше — частка споживання вина скоротилася до 15,6 відсотка, а горілки — побільшала до 80,4! І це у країні, де віддавна сформувалися традиційні регіони класичного виноробства — Кримський, Одеський, Херсонський, Миколаївський, Закарпатський, чиї тихі та ігристі виноградні вина свого часу зажили слави не тільки в себе на батьківщині, а й поза її межами.*

Загальна криза економіки, нездорова комерціалізація галузі, нерозумна політика держави не тільки деформували й паралізували виробництво і реалізацію доброякісного вітчизняного вина, а й породили страшну за розмірами фальсифікацію виногорілчаної продукції. 1994 року в Україні внаслідок споживання низькопробних спиртних напоїв загинули 8 тисяч чоловік, у Криму —490. Це не рахуючи тих, хто серйозно зашкодив своєму здоров'ю, осліпнув, потрапив до реанімації...

Смертельно ослаблену виноробну галузь, яка ледь животіє, добивають безпрецедентно-руйнівною системою оподаткування, непродуманим обмеженням реклами, митними протистояннями суміжних країн, незахищеністю вітчизняних виновиробників, безконтрольним напливом імпортної алкогольної продукції, вивезенням найцінніших виноматеріалів, відсутністю належних нормативних актів, зокрема закону про вино...

І незважаючи на це торік зусиллям Спілки виноробів Криму (СВК), організованої з ініціативи науковців Інституту винограду і вина (ІВіВ) «Магарач», під егідою Міжнародної організації винограду і вина в Ялті все-таки відбувся черговий Міжнародний конкурс «Крим. Вино-96». На конкурс з'їхалося близько сотні фахівців з усіх виноробних регіонів України, відомих фірм Росії, Грузії. Прибули і працівники представництва Молдови в Києві.

Всього на конкурс було представлено понад сто зразків столових, міцних, десертних ординарних і марочних тихих вин, особливу групу становили ароматизовані вина. Їх оцінювало вельми представницьке журі, до складу якого увійшли авторитетні у виноробській галузі головні спеціалісти таких уславлених винопідприємств, як виробничо-аграрне об'єднання «Массандра», радгосп-завод «Коктебель», агрофірма «Золота балка», фірма «Абрау-Дюрсо», аграрно-виробничий комбінат «Прасковейське», тбіліський винозавод «Саване»...

Паралельно з офіційним конкурсом, який проходив за закритою системою, відбувалася так звана ознайомлювальна дегустація, під час якої оголошувано марки вин та їхніх виготовлювачів. Це стало предметом широкої й корисної дискусії серед присутніх виноробів, професійної розмови про якість традиційно вироблюваних і новорозроблених вин.

Вінцем форуму виноробів було урочисте вручення нагород винам-переможцям. Десятками золотих, срібних і бронзових медалей було відзначено якість вин підприємств України, Росії, Грузії. Гран-прі (кришталевого кубку) було удостоєно шедеври кримських виробників: ВАО «Массандра», агрофірми «Золота балка» та Інкерманського заводу марочних вин.

На цьому парадному тлі вельми респектабельний вигляд мало Сімферопольське орендне винобробне підприємство «Діоніс», яке здобуло за представлені на конкурс марочні «Херес міцний сухий» і «Херес Кримський міцний» дві золоті медалі. Така висока якість цих делікатних, мужніх вин —результат копітких старань і високої майстерності колективу херсонського цеху «Діоніса», очолюваного от уже протягом трьох десятиліть досвідченим спеціалістом хересної технології І. Васильєвою. Тільки за 1994—1996 роки ці марочні вина, представлені на чотирьох міжнародних конкурсах, були відзначені 8 медалями, серед яких 5 золотих і 3 срібні. Гідно було оцінено й нові ароматизовані вина «Діоніса» — Чернецьке № 48, Церковне № 37, Генуезьке. Усі три зразки відзначено бронзовими медалями.

Юрій СЕМЕНОВ,
головний менеджер винзаводу «Діоніс».

ДЛЯ БІЛЬШОСТІ наших співвітчизників Японія — далека дещо екзотична країна. Для багатьох «нових українців» знайомство з нею починається і закінчується придбанням новітнього японського автомобіля або іншої техніки. Однак Японія — держава, яка багато в чому формує «політичний та економічний клімат» у світі. А які в неї відносини з Україною? Про це та інше кореспондентові «Голосу України» розповів Надзвичайний і Повноважний Посол України в Японії Михайло ДАШКЕВИЧ.

Чи вміють японці грати в український «футбол»?

— Процесові розбудови україно-японських відносин важко знайти ліпше слово, ніж «динамізм». І він не тимчасовий чи кон'юктурний: в основі співробітництва надійний і міцний фундамент — взаємні інтереси.

— Для мене є аксіомою: розбудова взаємовигідних політичних і торговельно-економічних відносин з Японією — один із зовнішніх пріоритетів України. Найважливіші напрями співробітництва — це, насамперед, залучення величезних фінансово-інвестиційних, технологічних і торговельних можливостей Японії до реформування та реструктуризації нашої економіки. Наведу такий приклад. За статистикою Світової організації торгівлі (СОТ), 1995 року з 500 наймогутніших світових компаній — 141 була японська, а в першу десятку «глобальних супергігантів» входить 6 японських корпорацій, 3 — американська та 1 —британська.

Корисним, як на мене, може бути запозичення повоєнного досвіду економічного та соціально-політичного розвитку Японії в контексті прискореного входження національного господарства України до світової економічної системи.

— Можна сказати, що за два роки діяльності посольства сталися істотні зміни у наших відносинах?

— Найбільше зрушення — у торговельно-економічному співробітництві. Завершився «ознайомлювальний» етап, коли представники японських компаній, корпорацій, банків шукали перспективних українських партнерів, вивчали їх потенційні можливості. Обнадійливі результати цього етапу спонукали ділові кола Японії зробити позитивний висновок щодо важливості закріплення на українському ринку.

Розвиткові економічної співпраці сприяє і завершення формування її інфраструктури. У цій справі узяли участь «Український комітет» Японської федерації економічних організацій (Кейданрен), яку тут називають «паралельним урядом», та Українська комісія з питань економічного співробітництва з Японією на чолі з президентом УСПП А. Кінахом, що її створено торік.

Своєрідним барометром, котрий свідчить про встановлення сприятливого ділового клімату, є зростання обсягів і розширення номенклатури товарообороту між нашими державами. За офіційними даними Міністерства міжнародної торгівлі і промисловості Японії, 1996 календарного року загальний обсяг товарообороту збільшився на 42 млн. доларів США і становив загалом 193,6 млн. доларів. Необхідно відзначити, що з таким потужним економічним партнером, як Японія, Україна має позитивне торговельне сальдо. І простежується стійка тенденція зростання українського експорту. На 52 відсотки збільшилися наші поставки кольорових металів, на 48 — продукції чорної металургії, на 20—21 — товарів хімічної промисловості, на 35 — феросплавів.

Зріс також обсяг товаропотоку з Японії. Це переважно комплектувальні деталі та механізми до промислового устаткування, будівельна, кар'єрна і транспортна техніка, верстати й агрегати, побутова електроніка, автомобілі тощо. Нині зареєстровано 15 україно-японських СП. Майже всі провідні корпорації Японії мають свої представництва в багатьох містах України. До речі, на середину квітня плановано відкрити у Києві представництво корпорації «Марубені», яка останнім часом має великий інтерес до України.

Як на мене, нинішнім двостороннім економічним відносинам уже «затісно» у рамках режиму товарообміну «купи-продай». Переконаний: закладено передумови для переходу на якісно новий «інвестиційний» етап у співробітництві наших країн.

— Однак для започаткування такого етапу необхідна й атмосфера взаємної довіри, передбачуваності партнерів. Чи є така зі сторони Японії?

— По-перше, японці нині усвідомлюють: Україна вже не сателіт чи «придаток» Москви, а велика європейська країна з окресленою орієнтацією на інтеграцію до загальноєвропейських і світових політичних та економічних структур. За влучним висловлюванням одного з представників японської ділової та політичної еліти, голови Українського комітету Дж. Каваке, який торік улітку очолював представницьку делегацію в Україну, японці вже розглядають нашу державу «не стільки як західного сусіда Росії, скільки як східні ворота Європи».

По-друге, коли Україна підтвердила рішучість реформувати свою економіку, то стала для Японії потенційно потужним торговельно-економічним партнером, який може запропонувати широкий торговельний ринок, значний сировинний, виробничий та інтелектуальний потенціал тощо.

По-третє, у свідомості японської громадськості вкорінюється позитивний імідж України як держави, що проводить стабільну, передбачувану і виважену політику. Цим треба дорожити і всіляко стверджувати. Але подеколи діяльність (а точніше бездіяльність) окремих українських комерційних і навіть владних структур завдає значної шкоди інтересам нашої держави.

— Отже проблеми все-таки є.

— Є об'єктивні та суб'єктивні чинники, що провокують проблеми. Більшість їх пов'язана з негараздами, спричиненими перехідним періодом українського суспільства. До цього можна додати географічну віддаленість двох країн і відсутність між ними авіаційного й морського зв'язку. Серйозною проблемою є також наша «колективна» (тобто нічия) відповідальність, а, як наслідок, незрозуміла для японців нерозпорядливість. У попередніх інтерв'ю «ГУ» я розповідав про невиправдано складний і навіть драматичний шлях реалізації 200 млн. і, зокрема, 50 млн. експортного кредиту, наданого Україні Ексімбанком Японії. І хоча нині вже втілюють у життя 9 з 11 підписаних у його межах спільних контрактів, проте два, укладених українською стороною ще в листопаді 1995 року з корпорацією «Сумітомо», досі не схвалено Верховною Радою України через бюрократичні зволікання деяких урядових структур. Ситуація «трагікомічна». Хоч і минуло півтора роки, не зрозуміло: хто від української сторони і як виконуватиме взяті зобов'язання? Відверто кажучи, мені вже соромно зустрічатися з представниками цієї поважної корпорації... Мабуть, тому Ексімбанк вирішив надати Україні цього року дещо менший товарний кредит. Але мене вже зараз охоплює неспокій, коли уявляю, крізь які «терни» доведеться знову пройти, щоб його реалізувати.

Нещодавно я зустрічався з японським бізнесменом, який співробітничає з Україною і є її щирим симпатиком. Оскільки він, як і я, великий уболівальник футболу, то для ілюстрації проблем, що постають, застосував футбольні паралелі: «Уявіть собі, що я гравець японської футбольної команди, яка зустрічається з українськими суперниками. Розпочинається матч, і під час гри я помічаю, що на вашій половині змінюються розміри воріт, кількість гравців, а деякі з них одягають футболки зовсім інших спортивних клубів?!» Погодьтеся, грати у такий «футбол» досить важко...

— І попри це ви все-таки стверджуєте, що шанси України залучити до свого ринку японські капіталовкладення досить великі.

— Якщо вести мову про прямі інвестиції під спільні проекти, то хотів би привернути увагу до такої події. Торік у вересні уряд Японії ухвалив дуже важливе рішення щодо гарантій торговельним операціям японських експортерів та інвесторів, які мають намір співробітничати з Україною. Хоча процедуру юридичного оформлення цього рішення ще не завершено, вже укладено перші контракти з провідними японськими корпораціями з комплексної технологічної модернізації ряду великих українських промислових підприємств.

Серед них — контракт з найбільшою японською корпорацією «Міцуї» з реконструкції нафтопереробного комплексу в Кременчуці, контракт між корпораціями «Міцубісі» та «Білоцерківщина» щодо модернізації Білоцерківського шинного заводу. Започатковано співробітництво між провідною японською компанією з виробництва напівпровідників «Тошиба керамікс» та Запорізьким титано-магнієвим комбінатом, яке, за словами генерального директора комбінату В. Бакуменка, дало надію на відродження промислового потенціалу цього підприємства і, що дуже важливо, можливість його робітникам вчасно отримувати заробітну плату. У стадії завершення — опрацювання інвестиційних проектів з корпораціями «Сумітомо», «Ніссьо Іваї» тощо в металургійній, аерокосмічній, агропромисловій та телекомунікаційній галузях.

Новим і важливим елементом інвестиційної політики Токіо щодо України є непрямі, так звані «портфельні», приватні інвестиції. Як засвідчили проведені посольством переговори і консультації з керівниками японських компаній, банків та фінансових корпорацій, найближчим часом слід очікувати на вихід японського приватного капіталу на український фондовий ринок.

На початку року в Токіо перебувала делегація українських фінансистів на чолі з головою Національного банку України Віктором Ющенком, яка провела успішні переговори з представниками провідних урядових і приватних фінансових інституцій Японії щодо розміщення українських державних цінних паперів на японському фондовому ринку. Зокрема, обговорювалися конкретні питання щодо випуску облігацій позики України типу «самурай». На думку місцевих експертів, подібні фінансові операції допоможуть залучити значні кошти (йдеться про сотні мільйонів доларів) японських інвестицій до державного бюджету України і навіть зробити його... бездефіцитним.

— Як часто засоби масової інформації Японії звертають свої погляди до України і які події коментують?

— За нашими спостереженнями, з усіх країн колишнього Союзу Україна міцно посідає друге місце після Росії. Хоч повідомлення з'являються не так часто, як хотілося б, але кожне з них — конкретне й виважене. Переважна більшість інформації у той чи інший спосіб має стосунок до Чорнобиля. Це цілком зрозуміло, адже проблема ядерної безпеки, на жаль, — спільна трагічна сторінка в історії обох держав. Друге місце японські журналісти віддають економічній ситуації у нашій країні. Японські друковані видання детально знайомлять читачів з усіма аспектами нашої економічної політики. Неодноразово доводилося давати інтерв'ю і мені. Їх публікували провідні англомовні та япономовні видання, транслювало японське телебачення.

— І останнє запитання. Які важливі візити готуються найближчим часом?

— Нині посольство проводить консультації з МЗС Японії щодо термінів візиту до Токіо міністра закордонних справ України Геннадія Удовенка. Посольство приділяє виняткову увагу розвиткові міжпарламентських зв'язків. Торік у Києві побувала японська парламентська делегація на чолі з головою постійної комісії парламенту з питань освіти, колишнім заступником міністра закордонних справ, членом парламентської Асоціації японо-української дружби Х. Нагісавою. Цього року очікуємо на приїзд до Токіо делегації українських парламентаріїв від групи міжпарламентських зв'язків з Японією. Опрацьовуємо також можливість візиту в Японію українських підприємців. Було б добре, якби наші бізнесмени могли привезти з собою виставку наших промислових товарів, на що вже тривалий час очікує японська сторона.

Найближчим часом в Україну планують відрядити представницькі делегації такі гіганти японського бізнесу, як «Сумітомо», «Ніссьо Іваї», «Міцуї», «Міцубісі». Їх цікавлять передовсім «експортно орієнтовані» українські підприємства та проекти в хімічній, металургійній та аерокосмічній галузях.

До речі, торік подвоїлася кількість віз, виданих консульським відділом посольства громадянам: більшість з них їхали у справах бізнесу. Також зростає кількість японських компаній, окремих бізнесменів, які надають благодійну, спонсорську допомогу в організації гуманітарних заходів в Україні. Наприклад, корпорація «Ніссьо Іваї» погодилася стати одним з головних спонсорів II Міжнародного конкурсу піаністів ім. В. Горовиця (Київ, квітень—травень), у якому візьме участь 15 японських виконавців. На захід навіть планує приїхати президент корпорації М. Кусамічі.

Інтерв'ю взяла Наталя ФІЛІПЧУК.

Стратегічна інформаційна ініціатива

ПРО НАЗРІЛУ проблему реформування засобів масової інформації України багато говориться на всіх рівнях. У Сумах же вирішили від слів перейти до діла. Назвемо хоча б такий красномовний факт: у 1994 році дотації місцевим виданням становили 35 відсотків загальноредакційних витрат, у 1995 році — 14 відсотків, у 1996 році — 7 відсотків! Яким чином вдасться це зробити? У Сумах велику надію покладають на зароджену у журналістському середовищі і підтриману владою Стратегічну інформаційну ініціативу (СІІ), реалізацією якої зайняті практично всі творчі колективи газетярів. Головна мета СІІ — реформувати засоби масової інформації, щоб вони на повну силу запрацювали на імідж держави, були конкурентоспроможними порівняно з виданнями Росії, надійно протистояли інформаційному тиску ззовні та давали об'єктивну, по-сучасному оформлену інформацію. Ідеї сумчан підтримав секретаріат Спілки журналістів України. Наш кореспондент попросив розповісти про перші підсумки втілення в життя СІІ на Сумщині голову комітету у справах преси та інформації облдержадміністрації Миколу СОБКУ:

— Передусім ми зробили всебічний аналіз інформаційного поля області. Як інформується населення районів? Хто, які засоби масової інформації (ЗМІ) впливають на політичну орієнтацію? Пошук відповіді на ці запитання поєднувався з вирішенням актуальної проблеми: якщо згідно з Стратегічною інформаційною ініціативою ми поставили за мету реалізовувати державницьку ідеологію, то хто її нестиме в маси? З'ясувалася парадоксальна річ: виявляється, державні ЗМІ становлять лише 29,6 відсотка всієї преси. Їх вплив на населення значно зменшився. У той же час зросли тиражі комерційних (32,9 відсотка інформаційного поля) та приватних (9,4 відсотка) видань. Отже, у цьому зв'язку на першому етапі реалізації напрямів СІІ в області проведена велика організаційна робота. У ході цієї кампанії виявлено чимало кричущих неподобств.

Наприклад, окремі сільські Ради за бюджетні кошти передплатили недержавні газети, а ось орган обради —ні. Під час минулої передплатної кампанії вдалося підняти відсоток державних видань у створенні інформаційного поля області до 50. Загальний їх тираж становить нині майже 200 тисяч примірників. Місцеві газети тепер надходять у кожну третю сім'ю, а в окремих районах — у кожну другу.

Керований вплив на зміст цих та недержавних засобів масової інформації сьогодні здійснюється шляхом підготовки щотижневих «Прес-релізів», брифінгів, прес-конференцій, а також інформаційно-аналітичним відділом облдержадміністрації. При цьому розповсюджується вивірена, тематично різноманітна інформація, підготовлена на державницьких засадах, її використовують повною мірою всі газети.

Для гнучкої бази інформаційного забезпечення жителів області при комітетах у справах преси та інформації створено інформаційно-консультативний центр і практично завершується об'єднання державних редакцій в єдину мережу електронного зв'язку. Майже всі видання перед цим ми комп'ютеризували. Це допоможе газетам оперативно отримувати інформацію з прес-служби адміністрації Президента України, Верховної Ради, Кабінету міністрів, облдержадміністрації, інформагентств. Та й зростуть інформаційна насиченість, оперативність подачі матеріалів, внутріобласний взаємообмін інформацією між редакціями.

Інформаційно-консультативний центр забезпечуватиме й на вигідних умовах районні газети рекламою, що поліпшить їх фінансові можливості. До речі, комп'ютеризація редакцій вже дає 93 відсотки економії електроенергії, зменшила трудомісткі процеси при виготовленні газет на 70 відсотків. Поліпшенню економічного стану місцевих ЗМІ сприяло й погоджене встановлення середньої піврічної передплатної ціни на рівні 6 гривень. Урізноманітнення ж тематики видань, активізація роботи з листами читачів, збільшення обсягів інформативної насиченості номерів позитивно вплинули на ріст популярності місцевої преси. Тепер середні тиражі райгазет становлять 6—8 тисяч. Згадане дозволило більшості редакцій відмовитися від дотацій з бюджету. Наш комітет розробляє систему заходів, аби в цьому році журналістські колективи своєю працею повністю забезпечили видання достатніми грошовими надходженнями.

СІІ — це і серйозна підготовка журналістів. Лише третина з них має фахову освіту. Тому зараз порушуємо питання про відкриття відділення журналістики при Сумському педінституті.

Як на мене, справжня демократія, до якої варто прагнути, існує не тоді, коли люди мають можливість вільно зробити свій вибір, а за умови, що цей вибір робиться цілком свідомо. А його можна зробити лише тоді, коли людина перед цим мала достатній обсяг різноманітної і всебічної, оперативної і об'єктивної інформації. Стратегічна інформаційна ініціатива сумчан, сподіваюся, допоможе виконати ці важливі завдання.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Суми.
На знімку: Микола Собка.

Спонсор лотереї «ГУ»-97

З гарної тарілки — смакує довше

У КАБІНЕТІ директора Баранівського фарфорового заводу Віктора Гука привернула увагу тарілка, на якій —п'ятиголовий орел. З'ясувалося, що це згадка про одне з торішніх замовлень — від президента та уряду Туркменистану до п'ятої річниці незалежності цієї держави.

А в заводському музеї є копія сервізу, який колись придбала дружина американського президента Д. Ейзенхауера. Продукція підприємства, якому вже майже двісті років, має давню й заслужену славу.

— Наша порцеляна — найбільша в Україні, асортимент виробів — найбагатший, — пишаються на підприємстві. — Баранівську марку знають у Німеччині і Швеції, Словаччині і Македонії, інших країнах.

Усі вже кілька років тільки й говорили про кризу, а фарфоровики з цього поліського містечка, викупивши підприємство і надавши йому статус колективного, нарощували випуск продукції. Лише торік реалізація продукції зменшилася, що одразу відчув бюджет району, адже левову частку надходжень сюди дає саме це підприємство. До складу готових виробів виникла черга: вчителі одержують... свою зарплату. Вибираючи сервізи, не приховували подиву: що це, мовляв, за макроекономічна стабілізація, якщо її досягнуто за рахунок того, що всіх залишили без грошей.

Для фарфоровиків така «стабілізація», коли завмирає попит, особливо небезпечна, адже до 1996 року стійко витримували всі удари економічної стихії саме завдяки тому, що на одиницю затрат енергоресурсів випускали якомога більше посуду. Якщо тепер зменшити обсяги виробництва, собівартість продукції неминуче підскочить...

Між іншим, створена в Україні база фарфорової промисловості дає змогу випускати продукції удвічі більше від внутрішніх потреб. Тільки потужності Баранівського заводу — це 32 мільйони виробів за рік. Тож фарфоровики не збираються «здавати» зовнішній Але ж і на внутрішньому ринку вже доводиться боротися за місце під сонцем, адже в Україну ринув потік зарубіжного посуду. Як витримати конкуренцію, якщо в собівартості наших виробів така висока питома вага платежів, розмір яких не залежить від волі й бажання колективу?

Аби завод не витіснили з ринку, його колектив пішов на те, що рентабельність багатьох виробів — майже символічна. Запровадили гнучку систему взаємовідносин з клієнтами. Тим, хто замовляє з попередньою оплатою продукції на 10 тисяч гривень, дають десятивідсоткову знижку, а якщо наперед сплачують 50 тисяч гривень, знижка сягає 20 відсотків. Швидко реагуючи на попит, змінюють пропорції між трьома групами посуду. Тонкостінний високохудожній — для найбільш заможних покупців. Водночас турбуються про те, щоб залишився задоволеним покупець із середнім достатком (девіз: дешево, модно і гарно). Є також великий вибір побутового посуду за зовсім низькими цінами. Постійно оновлюють форми та малюнки. Розуміють: вистоїть той, хто бореться за покупця.

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

«Святі гори» в Слобожанській Швейцарії

Президент України видав указ
«Про створення національно-природного парку «Святі гори»

— Усе життя я пропрацював на рідній Донеччині, — розповідає ініціатор організації природоохоронної території народний депутат, заступник голови Комісії ВР України з питань екологічної політики Анатолій Писаренко. — Край наш індустріальний і тому проблеми екології завжди були актуальними. Цікавився цим питанням і я. Вивчав історію краю і з'явилася мета — зберегти неповторну красу Святогір'я для нащадків. Тим паче що такі спроби були ще минулого століття. Унікальні кліматичні особливості нашого регіону, монастирський комплекс та реліктові насадження дерев відносяться до національних цінностей. Неповторності місцевості додає Сіверський Донець. Нині цей райський куточок площею понад 40 тисяч гектарів став національно-природним парком, тобто взятий під захист держави, і ми сподіваємося, що його красу побачать й наші нащадки.

* * *

Легендарний революціонер і романтик Федір Сергєєв, котрого ми знаємо як Артема, як відомо, тривалий час жив то в США, то в Австралії. Повернувшись додому, він вирішив втілити зарубіжний досвід на українській землі. Оскільки Україна в ході громадянської війни була поділена не лише на східну та західну, але й на різні «кислокапустянські республіки» (вислів талановитого прозаїка Олекси Слісаренка), то Артему нічого не залишалось, як створити й свою «державу». Отак у Донбасі та Придніпров'ї виникла Донецько-Криворізька радянська республіка. В цій «державі» Святогір'ю відводилася важлива роль — бути рекреаційною зоною, де громадяни нової донецько-криворізької високоіндустріальної країни (ідея Артема полягала в тому, щоб об'єднати сировинні ресурси Донбасу та Придніпров'я й створити могутній промисловий «кулак») мали можливість відновлювати чи поліпшувати своє здоров'я. Та утопічні задуми видатного революціонера швидко відійшли в минуле. А його наступники — сталінські соратники —зробили серце краю, місто Слов'янськ, центром хімічної промисловості (содовий, керамічний, ізоляторний, солеварний заводи, «Коксохіммаш» тощо).

* * *

Національно-природний парк — це не лише багатства природи. Здавна до цих місць був неабиякий інтерес. З середини XII сторіччя в Святих горах існує монастир. Деякі дослідники вважають, що підземний комплекс печерних споруд існує з домонгольських часів. Зокрема, цієї точки зору дотримувався академік Дмитро Багалій.

Є документальні свідчення про перебування у Святих горах Григорія Сковороди. Відвідували, а то й жили в цих краях письменники П. Гулак-Артемовський, М. Петренко, І. Манжура, Я. Щоголів. У недалекі часи тут бували В. Сосюра, А. Головко, П. Панч та багато інших відомих діячів української культури.

Розташовані на кордоні з Росією Святі гори привертали увагу А. Чехова, І. Буніна, А. Макаренка, І. Репіна.

У тридцяті роки нинішнього століття цей куточок Слобожанщини та Святогір'я був улюбленим місцем творчих і мандрівницьких поїздок харківських письменників та митців (Харків був тоді столицею України). Поет і перекладач Майк Йогансен написав пригодницький роман «Подорож ученого доктора Леонардо і його майбутньої коханки прекрасної Альчести у Слобожанську Швейцарію». Ця назва краю в середній течії Сіверського Дінця — не плід творчої фантазії, а усталена назва місцевості, яка дуже нагадує і своїм ландшафтом, і унікальними кліматичними умовами перлину європейської природи Швейцарію.

* * *

— Я розумію, що видати указ, ще не означає реалізувати заплановане, — каже Анатолій Писаренко. — Попереду у природоохоронників багато роботи. Тут і нові підходи до організації оздоровлювального процесу, активізації туризму, екологічної просвіти, і продовження дослідницької наукової діяльності, що покладена в основному на колектив Донецького університету. Так що зроблено лише перший крок.

Віталій АБЛІЦОВ.

На знімку: панорама Святогірського монастиря на початку XX століття.

Коментар

Обіцяний переворот: мозок набакир

МАЙЖЕ піврічна боротьба політичних та економічних кланів і осередків за зниження податкового тиску на суб'єктів господарювання зазнала природного конфузу через потребу прийняття бодай про людське око збалансованого бюджету на 1997 рік.

Різнокаліберні коментатори бюджетного процесу — від прем'єра до податкового поліціянта — спантеличують платників податків радикалізмом суджень і пропозицій. Керівник парламентської комісії Віктор Суслов, який досить аргументовано переконав нещодавно представників мас-медіа, що поквапливість шкідлива для розробки податкових законопроектів, раптом зажадав від уряду, щоб той підготував остаточну редакцію бюджету і подав його на розгляд Верховної Ради за тиждень. Прем'єр-міністр Павло Лазаренко натомість вважає, що податковий переворот ще не знайшов свого логічного завершення. І він має-таки рацію, бо навіть якщо прийняти на віру 2 мільярди гривень, які буцімто усособлюють зниження податкового тиску на товаровиробника, а також законодавче дотиснення кількох законопроектів до кінця квітня, — це не обіцяє форсованого подолання платіжної кризи, заборгованості підприємств перед бюджетом, а бюджету — перед підприємствами. Схоже, що ми так і не побачимо цього року більш-менш збалансованого бюджету через відсутність політичної волі знижувати соціальні зобов'язання, а це й надалі провокуватиме зростання бюджетного дефіциту, посилення податкового тиску на всіх напрямках. Запорука цього — вже сьогодні необмежені права й можливості Державної податкової адміністрації і Фонду держмайна України, які все більше нагадують караючий меч податкової революції. Тільки протягом перших двох місяців зусиллями ДПА ініційовано півтори тисячі службових розслідувань, порушено 700 кримінальних справ. Процес обіцяє набрати нових обертів з прийняттям у третьому читанні законопроекту про платежі на території України, бо не виключено, що ДПА і ФДМУ набудуть функцій судової влади. За улюбленого в нашій державі «режиму ручного управління» економікою, тобто за відсутності публічного балансу доходів і видатків, яким, власне, і є бюджет, на підприємців чекають нелегкі часи. Коли несплата податків та обов'язкових платежів потягне за собою заставу майна і, ймовірно, його розпродаж без суду і слідства.

Василь СВІТЛИЙ.

Мал. Василя ФЛЬОРКА.

Від першої особи

Кожному фермеру — по бухгалтеру

Питання сплати податків для мене найбільш болюче. І хоча я розраховуюся з державою як належить, усе ж таки виникають певні думки з цього приводу. Доводиться сплачувати близько 20 видів податків. Лише для того, щоб розібратися в них, тримаю бухгалтера, який теж вимушений ламати голову над різними тонкощами податкової політики, щоб нічого не пропустити, не ускочити в халепу. На мою думку, має бути лише один податок — на землю. Сплатив наперед за рік —і бувай здоровий.

Інша проблема: величезні кошти, які доводиться платити за оренду приміщень. Запланував відкрити хороше кафе у місці, де вкрай необхідний людям такий вид обслуговування. І що ж? Лише за страховку цього приміщення мені треба віддати 2,5 тисячі гривень. Та ще ремонт обійдеться не менш як у 10 тисяч гривень. Виходить, що шкірка вичинки не варта. Я вже не кажу про інші суєтні справи. Не знаю, чи є десь такий фермер, щоб його так часто перевіряли? Весь день витрачаю здебільшого на те, щоб приймати інспекції та комісії різного рангу. Хіба це воля?

Микола ХАЛУПЕНКО,
керівник фермерського господарства «Курінь».
Херсонська область.

Навпрошки — до Книги рекордів Гіннесса

Сердитий монолог головного бухгалтера КСП «Дубіївка» Черкаського району Людмили Лимаренко

Скажіть, у якій державі двічі сплачують податок за воду? Навіть у пустельній Саудовській Аравії такого немає, як у нас. Бо в нас найхитромудріші законодавці ухвалили стягувати гроші за прибутки і доходи, користування природними ресурсами, геологію, транспорт, шляхи, охорону праці, соціальне страхування, податок на додану вартість товарів, їх споживання тощо. А ще встановили відрахування до Пенсійного, Чорнобильського, профспілкового, інноваційного фондів...

Увесь перелік податків і, що обов'язково, із прізвищами їх авторів, я б рекомендувала занести до Книги рекордів Гіннесса. Окремим рядком сюди слід записати творців знаменитого податку на додану вартість. Лежить ось переді мною новенький журнал, а там розтлумачується застосування Закону про ПДВ на чотирьох сторінках. Читай, бухгалтере, продирайся крізь законодавчі нетрі, звірячі поправки, уточнення до поправок, зміни та доповнення до уточнень...

Двадцять років працюю бухгалтером, але такі головоломки розв'язую вперше. Утім, навіть не в цьому річ. А в тому, що непомірні податки вже розорили більшість сільськогосподарських підприємств. Отже, якщо не зміниться ця висмоктувальна політика, село невдовзі спустить духа...

У нашому господарстві лише півтора гектара земельних угідь. Торік ми мали 29 тисяч гривень чистого прибутку, а здерли з нас — 22 тисячі. Як же можна далі жити? Як розвиватися? Чому не встановити, як на цьому кілька років поспіль наполягають аграрники, єдиний для села податок — на землю? Однак там, нагорі, цього не чують або не хочуть чути. Тому всі ці розмови — як горохом об стіну.

Записала Лідія ТИТАРЕНКО.
Черкаська область.

У «китів» вовчі апетити

Завдяки розслідуванням, що їх провела від початку року Державна податкова адміністрація у Львівській області, донараховано 4,3 мільйона гривень податків і платежів. Найбільше «гріхів» виявлено у промислових «китів»: 302,4 тисячі гривень нараховано на головному заводі Лорта, 253,2 тисячі гривень — на ВО «Полярон», 323,2 тисячі гривень — на державному концерні «Львівприлад».

Податкова поліція провела рейди з перевірки складських приміщень суб'єктів підприємницької діяльності, і майже в усіх виявлено порушення чинного законодавства. Затримано партію імпортних цигарок від приватного підприємства, яке взагалі не перебувало на обліку в податкових адміністраціях Львова. А сльозам податківці не вірять. Їхнє завдання — поповнювати бюджет.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.
Львів.

Від пенсії не втечеш...

Майже щодня чуємо скарги: пенсію затримують. Кажуть, що в Пенсійному фонді грошей нема... В усіх районах Волині, наприклад, пенсіонери отримують за січень цього року лише 60 відсотків належних їм пенсій. Чому склалася така ситуація?

—До бюджету Пенсійного фонду не надходить потрібна кількість коштів, — сказав заступник начальника Волинського обласного управління Пенсійного фонду України Михайло Майданюк. — Згідно з чинним законодавством, кожний підприємець, що має доход, повинен сплачувати належні кошти в бюджет Пенсійного фонду. Про це всі знають. Та не всі дотримуються законодавства. На Волині торік було зареєстровано 17 тисяч 234 підприємці, з яких майже 8 тисяч не сплатили в Пенсійний фонд жодної копійки. За нереєстрацію і несплату страхових внесків у 1996 році на 1321 волинянина-підприємця накладено штрафи. Отже, ми додатково отримали більш як 7 тисяч гривень. Сума штрафів збільшилася. А крім того, треба кожному з нас пам'ятати: прийде час — всі будемо пенсіонерами. Слід учитися законослухняності.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

ЯК НАПОВНИТИ КАЗНУ

ЗА ПІДРАХУНКАМИ Луганської міської податкової адміністрації, з 9 346 зареєстрованих підприємств 1 881 не звітувало про свою господарсько-фінансову діяльність за 1996 рік. Майже дві сотні перебувають у розшуку, 996 — звітують, але за документами, не здійснюють господарсько-фінансової діяльності.

І ось це спричинило справжню війну... З одного боку, між податківцями і неплатниками, а з другого — між податківцями і Луганською міськрадою. Голова міськради Олексій Данилов на засіданні виконкому заявив: «Мені здається, що реального дефіциту бюджету в Луганську немає. В усякому разі бути не повинно. Є дефіцит совісті і бажання працювати на інтереси держави, регіону, міста і городян». І просив начальника міської податкової адміністрації Василя Шуйського надати інформацію про виплату податків кожним окремо взятим підприємством. Схоже, що без цього не проаналізувати соціально-економічної ситуації, не сформувати реального бюджету міста.

Проте, на думку податківців, зробити це неможливо через технічні проблеми. Тому вони попросили голову міськради посприяти в розшуках боржників. У телевізійному інтерв'ю Олексій Данилов не приховував здивування: в місті мало не тисячний загін податківців не в змозі контролювати ситуацію, воліють, щоб цією справою займався виконком. Мера також здивувало, що в списку боржників вказано адреси, телефони «втікачів», прізвища їхнього керівництва, а податківці не можуть їх знайти. Скажімо, банк «Інком-інвест», розташований у самісінькому центрі міста.

Тим часом міська казна не тріщить від переповнення коштами.

За словами першого заступника обласної податкової адміністрації Петра Подоченка, така картина спостерігається по всій області. Підприємства невчасно реєструються в податковій адміністрації, приховують результати господарської діяльності.

У той самий час, ті, хто закони виконує, страждають від цієї своєї законослухняності. На одному із небагатьох провідних підприємств, яке завжди вчасно сплачує податки, директор розповів, що податківці сидять тут мало не щодня. Пояснюють це так: а куди нам йти, якщо ні в кого грошей немає? Прискіпуються до всього. А один пояснив: «Якщо я не здеру із вас тисячі гривень штрафу, мене виженуть з роботи».

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.
Луганськ.

У номер

● *Луцьк*

Нашого цвіту — по всьому світу

У Луцьку відбулося перше засідання комітету з підготовки та відзначення в області 50-річчя акції «Вісла». У зв'язку з цією сумною датою на Волині заплановано провести науково-практичну конференцію, «круглий стіл» на тему «Україно-польські стосунки очима молоді», вечір пам'яті «Нашого цвіту — по всьому світу». Протягом року проводитимуться зустрічі з очевидцями депортації українського населення в ході операції «Вісла». Йшлося також і про підготовку каталогу знищених українських сіл на Холмщині в 1942—1947 роках.

● *Донецьк*

У похід за зарплатою

«Повним розвалом» назвала стан справ у вугільній галузі профспілкова конференція шахтобудівельних організацій України, що відбулася у Донецьку. Через відсутність фінансування припинено будівництво 7 нових та реконструкцію 34 діючих шахт, котрі могли б давати приріст видобутку в обсязі 20 млн. тонн палива на рік. Колективи отримують зарплату з більш як восьмимісячним запізненням. Гірники наполягають на розробці державної програми реструктуризації шахтобудівного комплексу. Вони дали згоду взяти участь у пішому поході на Київ, який організовує профспілка працівників вугільної промисловості.

● *Львів*

Ліки — надзвичайний стан

Нараду, присвячену шляхам виходу краю з соціально-економічної кризи, провела Львівська облдержадміністрація після двомісячного перебування на посаді її голови Михайла Гладія. Заслухано виступи керівників управлінських структур, директорів підприємств, фермерів, приватних підприємців. Головними гальмами у здійсненні економічних реформ було визнано безвідповідальність посадових осіб, помилки в організаторській роботі. Вже дало перші результати запровадження в області надзвичайного стану в сфері управління економікою: вперше за останні роки було призупинено спад виробництва.

● *Дніпропетровськ*

Як прибиратимеш — так і матимеш

Конкурс на краще подвір'я оголосила відома на Дніпропетровщині агрофірма «Наукова». Перша премія —автомобіль «Жигулі», чотири других — нетелі, чотири третіх — пральні машини. Вже зараз у селах господарства висаджують квіти, білять хати, підрізають дерева і кущі, фарбують паркани, ремонтують доріжки. На особливу відзнаку можуть розраховувати не лише окремі господи, а й цілі вулиці. В разі колективної перемоги їхні жителі будуть на рік звільнені від сплати за комунальні послуги та використаний газ.

Вітчизняний стиль

Ну, «Тайд», постривай!

Конкурувати з мийними засобами зарубіжного виробництва, що заполонили український ринок, — справа важка.

—Але не безнадійна, — почув з вуст генерального директора ужгородського акціонерного товариства «Софора» Миколи Чичирка. — Наше підприємство почало виробляти таку продукцію, що нічим не поступається перед імпортною, а за ціною — значно дешевша. Тому споживач охоче її купує. Це дало змогу помітно розширити ринок збуту. Якщо раніше ми продавали свої пральні порошки лише в Західній Україні, то тепер їх замовляють Київська, Харківська, Дніпропетровська, Житомирська області, зрештою, європейські країни.

Треба віддати належне ужгородцям, вони швидко знайшли свою нішу на ринку мийних засобів. Багато зусиль доклав для цього директор підприємства Микола Чичирко, котрий зумів без найменшої шкоди для виробництва здійснити його розроздержавлення, а заодно — й технічне переозброєння. І головне — зберегти колектив.

Нині підприємство випускає кілька видів пральних порошків, які вважають кращими в Україні. «Біософора», «Унісофора». «Бебісофора» має неабияку популярність в сім'ях, де є маленькі діти, адже чудово освіжає і відбілює білизну малюків. Цей засіб виготовляють з натуральних сировинних компонентів (сімдесят відсотків олії і яловичого жиру), до того ж — імпортних, бо вітчизняні явно не дотягують до них, та ще й на 15—20 відсотків дорожчі.

Німецькі та угорські постачальники, збагнувши, що мають справу з дисципліновaним партнером, відпускають сировину без передоплати.

— Рецептуру мийних засобів розробили у заводській лабораторії за участю фахівців київського науково-впроваджувального підприємства «Гран», — каже М. Чичирко. — Деякі види пральних порошків, як, приміром, «Біософора», ми зумисне випустили дещо м'якшими від зарубіжних аналогів, бо ті агресивно впливають на тканини, прискорюють їх зношування.

Завдяки вдосконаленню рецептури, раціональному використанню сировини, спрощенню деяких виробничих процесів домоглися відчутного здешевлення мийних засобів. Якщо 450-грамова пачка зарубіжного «Аріелю» коштує дві гривні, то наша «Унісофора» вагою 600 грамів — 1 гривню 20 копійок.

Широкий попит у споживачів України й зарубіжжя мають і засоби догляду за сантехнікою, зокрема «Ванолан», «Санітан» та «Чистоль-екстра». Є в асортименті ужгородців і чудова автокосметика та креми для взуття в тюбиковій упаковці.

Уся продукція надходить у торгівлю в привабливих барвистих коробках. Донедавна ужгородці замовляли їх у Словаччині. Але одна з поліграфічних фірм Львова робить тару значно кращу і дещо дешевшу, отож «Софора» налагодила контакти з більш вигідним виробником.

У нинішньому році ужгородці відчутно оновлять свій асортимент. Буде освоєно випуск пральних порошків типу «Тайд», «Універсал». З'явиться й суперсучасний засіб для прання дитячої білизни «Лелекасофора». Власники автомобілів одержать новий вид антикорозійної мастики, яка не матиме аналогів в Україні.

Тим часом у заводській лабораторії розробляють зразки майбутньої продукції. Щороку підприємство намагається більш ніж на третину оновлювати асортимент. На це тут витрачають значну частину зароблених коштів. Така тактика відплачується заводчанам сторицею.

Василь БАБУХ.

Ужгород.

Нові технології

Срібло ві знайшли заміну

Впровадження найновішої технології у науково-виробничій фірмі «Геконт» дасть можливість щороку економити двадцять тонн срібла, яке використовують у народному господарстві країни для виготовлення різномагнітних контактів. Конкурентом дорогоцінному металу став мідний сплав.

Злитки міді, вольфраму, молібдену у глибокому вакуумі розігрівають до 10 тисяч градусів. При цьому метали випаровуються і конденсат осідає на круглій кришці установки. Одержаний у такий спосіб сплав набуває особливих якостей і має назву «аморфні металеві стекла». Контакти, виготовлені з цього матеріалу, вчетверо дешевші за срібні. І зношуваність, як засвідчили випробування, на 20 відсотків нижча.

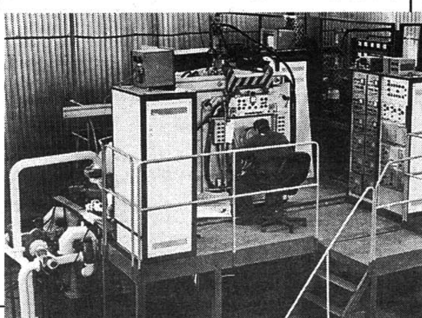
Установка, що діє, дає можливість виробляти за рік 5 тонн нового матеріалу. Вже зараз замінник срібла постачається у трамвайно-тролейбусні парки, а залізничники повністю перейшли на контакти, виготовлені з матеріалу фірми «Геконт».

Ще один напрям — поліпшення експлуатаційних якостей лопаток газових турбін, зміцнення їхньої поверхні багатошаровим напиленням металів, кераміки. Така обробка лопаток продовжить термін їхньої служби у п'ять разів. Нині на фірмі виготовляють установку для виконання цих робіт.

Вінниця.

На знімку: електронно-променева установка для виготовлення аморфних металевих стекол — матеріалу, який за всіма параметрами замінює срібло.

Фото Олександра ГОРДІЄВИЧА (ДІНАУ-Укрінформ).

Діагноз: тріщина. Потрібна швидка допомога

Проблема

Естакада Дніпрогесу потребує невідкладної допомоги. А саме опорні конструкції — «бички» мостового переходу з лівого на правий берег Запоріжжя. Якраз на 15-му і 39-му «бичках» ще торік працівники тресту «Запоріждормістремонт» виявили тріщини до 5 міліметрів, що утворилися внаслідок температурних деформацій. За твердженням фахівців, якщо дати можливість тріщинам розростись до 9 міліметрів, то доведеться закривати рух транспорту.

Тож міська влада та облдержадміністрація звернулися до Міністерства з надзвичайних ситуацій з проханням надати допомогу, адже самотужки провести ремонт дуже важко.

Більше тижня в Запоріжжі працювала експертна комісія із залученням авторів проектів греблі — харківського «Укргідропроекту» й мостового переходу —«Укрпроектстальконструкції» та багатьох вчених.

—Хоча й тріщини — на відстані майже шести метрів від опорної частини, що нині жодної небезпеки для стійкості «бичка» не становить, — каже керівник робочої групи, заступник голови Державного комітету України у справах містобудування та архітектури Олександр Горбатовський, — проте їх треба «лікувати», а саме — підсилити опорні конструкції.

Відрадно, що проведення всіх відновлювальних робіт не призведе до закриття руху по мосту, хоча без обмежень не обійтися. Немає, додає Олександр Горбатовський, і технічних складностей. Це звичайні бетонні роботи, а також профілактика металевої частини — прольотної мостової споруди.

—«Лікування» мосту також ніяк не позначиться на роботі гідроагрегатів станції, — зазначає заступник міністра енергетики та електрифікації Юрій Улитич.

На виконання всіх відновлювальних робіт протягом 1997-98 років потрібно майже 6 мільйонів гривень.

—П'ять років тому спеціально для обслуговування мосту було створено трест «Запоріждормістремонт», — каже заступник голови міськради Геннадій Ліпський. Перші обстеження виявили недоліки в проекті, довелося працювати над підсиленням мосту, бо були порушення в конструкціях концольної частини та страхових канатів. Торік трест забив на сполох і через тріщини на «бичках».

Відразу після того, засвідчує директор Дніпрогесу Микола Дубовець, дніпрогесівці встановили на «бичках» спеціальні прилади, які ведуть щоденні спостереження за станом опор. Тенденції до розширення тріщин не зафіксовано.

Єдиною проблемою в усій цій історії лишається пошук джерел фінансування. Тому робоча комісія вважає за доцільне звернутися до Верховної Ради України, аби отримати згоду на тимчасове введення (як виняток і хоча б на період реконструкції) платного проїзду мостовим переходом Дніпрогесу.

... Цікаво тільки: чи не стане це тимчасове, як нерідко у нас трапляється, надалі постійною практикою? Та це вже — інша тема. А нині потрібно розплачуватися за вчорашні прорахунки та безгосподарність.

Володимир ДУПАК.

Запорізька область.

Виробництво

«Бізони» з Волині — усій Україні

Для надання допомоги у проведенні розрахунків за зернозбиральні комбайни типу «Бізон» державній акціонерній компанії «Хліб України» дозволено взяти з державних ресурсів позичку для сільськогосподарських товаровиробників Волинської області — 2,5 тисячі тонн пивоварного ячменю та 2,7 тисячі тонн жита. Це перший практичний крок для складання зернозбиральних польських комбайнів типу «Бізон» у цехах акціонерного товариства «Ковельсільмаш», на якому створено спільне україно-польське підприємство «Бізон-Україна».

За словами директора спільного підприємства «Бізон-Україна» Альфреда Швайковського, польські «Бізони» працюють у 22 країнах світу. На полях України — 25. Про них уже є добрі відгуки від механізаторів з Черкаської області: за одну годину агрегат збирає зернові на площі два з половиною гектари.

Як повідомив директор АТ «Ковельсільмаш», цього року плановано зібрати 55 «Бізонів». Десять з них працюватимуть на полях Волині. У перспективі на «Ковельсільмаші» щороку складатимуть майже 900 комбайнів. Прибуток від їх реалізації розподілятиметься таким чином: 51 відсоток отримуватиме польська сторона, 49 — наша. Прикметно, що колектив «Ковельсільмашу» матиме стабільну роботу і зарплату.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

Міжнародний Фонд
"УКРАЇНА-КУЛЬТУРА-ЄВРОПА"
за підтримкою
Фонду сприяння розвитку мистецтв України
та Асоціації "ІНТЕРАГРО"

ПРЕДСТАВЛЯЄ

театральну виставу

CARMEN

27 п"ятниця, **28** субота, **29** неділя
червня 1997 р.

в приміщенні
Національного Академічного театру
російської драми ім. Л. Українки

Квитки можна замовити по тел./факс: **229-16-11**

Режисер - Андрій ЖОЛДАК
Продюсер - Мирослав ГРИНИШИН

Офіційний спонсор:
КОРОНА
Генеральні спонсори:
ARISTON МДМ-Сервіс UTEL
Інформаційні спонсори:
ДЕНЬ, ТЕЛЕНЕДЕЛЯ, Голос України, Art Line, ТРК ЮТА
Все про бухгалтерський облік, УТ-1, Українське Радіо,
Спонсори:
AeroStar, Satko, Tetra Pak,
Міжнародні авіалінії України, Супутник-Україна
ЯНУС, РЕП-ТРАНС, ЛОГІСТІК-ТРАНС,
Ernst & Young, СП БУДАПЕШТ

ПРЕЗЕНТАЦІЯ

НОВОГО УКРАЇНСЬКОГО ВИДАННЯ ВІДБУДЕТЬСЯ

оперативне і повне забезпечення правовою інформацією

всі державні нормативні акти

можливість швидкого та зрозумілого пошуку необхідної інформації

ОФІЦІЙНИЙ ВІСНИК УКРАЇНИ

ЩОТИЖНЕВИЙ ЗБІРНИК АКТІВ ЗАКОНОДАВСТВА

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС **40433**

23 квітня 1997 р.

о 17 годині в Українському Домі (вул.Хрещатик, 2).

тел. (044) 229-55-91, 224-9218.

Вниманию акционеров ОАО «Керченский металлургический комбинат»

Правление открытого акционерного общества «Керченский металлургический комбинат» сообщает о проведении собрания акционеров (представителей), которое состоится 5—6 июня 1997 года по адресу: Керчь, ул. Войкова, 6, дворец культуры.

Повестка дня:

1. Утверждение регламента общего собрания акционеров.
2. Утверждение новой редакции устава ОАО.
3. Утверждение отчета правления о результатах финансово-хозяйственной деятельности АО за 1996 год, отчета ревизионной комиссии, годового баланса и порядка распределения прибыли за 1996 год, перспективы развития АО.
4. Утверждение положений, регламентирующих организационную, экономическую и финансовую деятельность.
5. Утверждение размеров фондов АО на 1997 год, порядок начисления и выплаты дивидендов.
6. О порядке обращения акций АО.
7. Выборы наблюдательного совета.
8. Выборы председателя правления.
9. Выборы правления АО.
10. Выборы ревизионной комиссии.

Начало собрания в 10-00, регистрация участников с 8.00 до 9.30 в день созыва собрания по месту его проведения, регистрация доверенностей проводится заблаговременно, с 26 мая 1997 года по адресу: 334506, Керчь, ул. В. Белик, 12, отдел приватизации.

Справки по телефонам: (06561) 4-74-70, 4-73-09.

Факс 22283.

Правление ОАО «Керченский металлургический комбинат».

ОАО «Карьер Мраморный»

обеспечит поставку ж/д транспортом по Украине и за ее пределы щебня декоративного (мраморной крошки) фр. 5—10, 5—20 мм. Стоимость вагона 70 т, с учетом ж/д тарифа, по Украине — в пределах 3700—4300 грн, в зависимости от расстояния.

Адрес: 334131, АР Крым, Симферопольский р-н, с. Мраморное. Тел. (0652) 631-294, 613-488.

До уваги акціонерів!

Скликаються перші загальні збори ВАТ

Машинобудівний завод «ТИСА»

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Про підсумки фінансово-господарської діяльності.
2. Вибори органів управління.
3. Різне.

Збори відбудуться 10 червня 1997 р. о 10-й годині в актовому залі підприємства за адресою: Ужгород, вул. Паризької комуни, 4.

Початок реєстрації акціонерів о 9-й годині.

При собі мати паспорт, витяг з протоколу аукціонної комісії.

Телефон для довідок (03122) 2-78-14.

Відкрите акціонерне товариство «Кам'янець-Подільська тютюнова фабрика» повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться 7 травня 1997 року о 10 год. за адресою: Кам'янець-Подільський, Хмельницька обл., вул. Кріп'якевича, 3.

Порядок денний:

1. Звіт правління ВАТ «КПТФ» про результати діяльності у 1996 році. Основні напрями діяльності на 1997 рік.
2. Звіт ревізійної комісії про результати перевірки фінансово-господарської діяльності у 1996 році.
3. Затвердження річного балансу за 1996 рік.
4. Про порядок розподілу прибутку у 1997 році.
5. Різне.

Правління ВАТ «КПТФ».

У зв'язку зі зміною юридичної адреси та форми власності всі претензії до ТОВ «Інпрогрес» (Івано-Франківськ) приймають протягом двох місяців за адресою: Чернівці, вул. 28 червня, 18/3.

Арбітражний суд Києва (Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) за позовом ДПА у Радянському районі Києва порушив справи про банкрутство:

19/49 ТОВ фірми «Прайд Л» (юр. адреса: Київ, вул. Менжинського, 33). Р/р 002606749 в АКБ соц. розвитку «Укрсоцбанк» (Київська міська дирекція), МФО 322012.

19/50 ТОВ «СВС-центр» (юр. адреса: Київ-128, вул. Туполєва, 22). Р/р 4467830 в АКБ «Укрінбанк» (Київська філія), МФО 300250.

Майнові вимоги кредиторів і можливих санаторів подавати до Арбітражного суду Києва протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Хмельницької області (280000, Хмельницький, пл. Незалежності, 1) за позовом ДПА у Хмельницькому районі порушив справи про банкрутство:

товариства з обмеженою відповідальністю «Рокада» (с. Давидківці Хмельницького р-ну; р/р 467148 у Хмельницькому ЦВ АК АПБ «Україна»), справа № 218-Б/5; малого підприємства «Транзит» (с. Миколаїв Хмельницького р-ну; р/р 468817 у Хмельницькому ЦВ АК АПБ «Україна»), справа № 220-Б/5;

малого підприємства «Колос» (Хмельницький, вул. Молодіжна, 7 кв.81; р/р 468914 у Хмельницькому ЦВ АК АПБ «Україна»), справа № 18-Б/3;

приватного малого підприємства «Смотрич» (Хмельницький, вул. Кам'янецька, 14; р/р 644970 у Хмельницькому АКБ соцрозвитку «Укрсоцбанк»), справа № 219-Б/5;

виробничо-комерційної фірми «Багіра» (с. Олешин Хмельницького р-ну; р/р 1468472 у Хмельницькому РУ ПІБ України), справа № 28-Б/3;

товариства з обмеженою відповідальністю «Мир» (с. Нижні Вовківці Хмельницького р-ну; р/р 467924 в дирекції АК АПБ «Україна») справа№ 27-Б/3;

приватного підприємства «Ліра» (с. Рідкодуби Хмельницького р-ну; р/р 644326 у відділенні «Гарант» АКБ «Укрсоцбанк»), справа№ 26-Б/3.

Претензії кредиторів та заяви санаторів прийматимуться протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбитражный суд Одесской области по заявлению ГНА в Жовтневом районе Одессы возбудил дела о признании банкротами:

1. № 8/60Б, ремонтно-строительного кооператива «Гарантийный ремонтник», Одесса, ул. Ришельевская, 11, р/с 4461906 в Облдирекции УСБ Одессы, МФО 328016.

2. № 8/61Б, акционерного общества закрытого типа «Джойнт Трейдинг», Одесса, ул. Королева, 26, р/с 005467051 в Облдирекции УСБ, МФО 328016.

3. № 8/62Б, литературно-издательского агентства «Интерфан», Одесса, ул. Ришельевская, 11, р/с 1468744 в Одесском филиале АКБ «Укрнефтегазбанк», МФО 328588.

4. № 4/69Б, ООО «Интер-Меркур-Одесса» (на правах малого предприятия), Одесса, ул. Ришельевская, 28, р/с 467830 в ОФ «Укрнефтегазбанк» Одессы.

5. № 4/70-Б, страховой компании «Юниор» в виде акционерного общества закрытого типа, Одесса, ул. Пушкинская, 26, р/с 2467122 в Одесском филиале «Укринбанка».

6. № 4/71-Б, организации «Инвофонд», Одесса, ул. Преображенская, 4, р/с 609367 в Одесском главном регуправлении Проминвестбанка Украины.

7. № 3/2-Б /97/, частного малого предприятия фирмы «Лев и К°», Одесса, ул. Пушкинская, 37, р/с 2468501 в ОКБ «Порто Франко» Одессы, МФО 328180.

Кредиторам, а также возможным санаторам направлять заявления с имущественными требованиями к должнику в месячный срок с момента публикации по адресу: 270032, Одесса, пр. Шевченко, 4, Арбитражный суд Одесской области.

Арбитражный суд Одесской области возбудил дело № 8/146 Б о банкротстве КФХ «Ютар» (г. Б-Днестровский, р/с № 643133 в отделении ПИБ, г. Б-Днестровский, МФО 328458). Письменные заявления с имущественными требованиями к должнику направлять в арбитражный суд в месячный срок с момента публикации объявления по адресу: г. Одесса, пр. Шевченко,4. Арбитражный суд Одесской области.

Покупаем и продаем векселя НДЦЭ Украины.
Тел./факс: 295-50-16, 295-91-08.

Музики, єднайтеся

У РЯД НАЙПОМІТНІШИХ подій мистецького життя Києва став приїзд знаменитого «летючого» оркестру Юстуса Франца «Філармонія націй». Один з кращих колективів Європи, окрім блискучого виконання, вразив концепцією, демократичністю та молодістю облич.

Засновуючи дванадцять років тому свою «Філармонію», відомий німецький диригент та піаніст Юстус Франц матеріалізував одразу дві ідеї, дві полум'яні пристрасті. Перша — підтримка молодих музикантів. «Особливим покликом мого серця є допомога найталановитішим серед них. Мені самому пощастило мати друга в особі Герберта фон Караяна, який навчив мене відповідальності, що є передумовою професіоналізму й натхнення в творчому житті. Цього я ніколи не забував».

Молодість музикантів пана Франца не може не викликати симпатії. Ще одна концептуальна ознака цього проекту — інтернаціоналізм, як це уявляють собі в Європі та світі. Кожна країна може делегувати до цього колективу свого юного генія, аби лише знайшлися такі. Нині в «Філармонії» — музиканти з тридцяти країн та п'яти континентів: німець і француз, сирієць та ізраїльтянин, серб і хорват, вірменин і азербайджанець. Є й українець — колишній одесит, нині дніпропетровець Олег Білий: друга скрипка в оркестрі.

Після Варшави, Праги та Москви оркестр вперше прилетів до столиці України, щоби виступити в рамках турне дружби Davidoff-97. Перший і єдиний київський концерт пройшов «з голочки». «Філармонію» довго не відпускали зі сцени Національної опери. Пан Франц, представляючи оркестрантів, як істинний інтернаціоналіст, демонстрував гарну російську мову. Юстус Франц регулярно працює з оркестром Маріїнського театру, а також з Королівським філармонічним оркестром. Крім того, проводить Шлезвіг-Гольдштейнський фестиваль (Німеччина) і є художнім директором фестивалю «Червоне море» (Ізраїль). З 1989 року — посол з особливих доручень Комісії ООН у справах біженців. Нагороджений орденом ФРН «Великий хрест відзнаки».

Пан Франц люб'язно поділився організаційними та творчими секретами з пресою. Як відбувається в колективі ротація? Два моменти впливають на цей делікатний процес: циганське життя та високі мистецькі вимоги — два найтяжчі випробування для музиканта «Філармонії націй». Як і в кожному серйозному творчому колективі, цей процес не має нічого спільного з наперед спланованими чиновницькими «чистками». До речі, наш Олег Білий в оркестрі уже шість років і може сміливо вважати себе хоч і молодим, але старожилом. Усюди, де колектив гастролює, пан Франц не забуває послухати плем'я нове, незнайоме. Остання статистика така: у Лос-Анджелесі відібрано двох музикантів, кілька днів тому в Москві з п'ятидесяти претендентів справило враження аж одинадцятеро, у Києві декількох чоловік прослухали, втім, нікого не відібрали.

Спонсор турне — один із найбільших іноземних інвесторів в Україні компанія «Реемтсма».

Людмила МИКИТЮК.

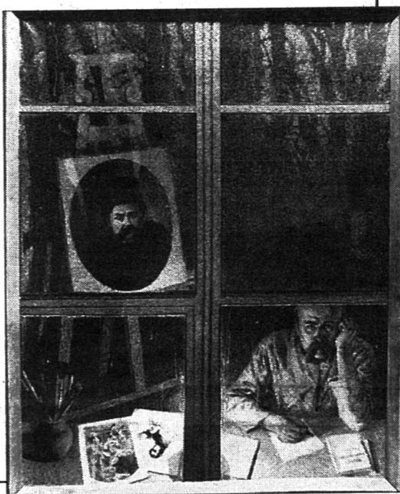
На знімку: Юстус Франц та Олег Білий.

Анонс

На каторгу, за Шевченком!

Через сім країн пройде міжнародна пам'ятна експедиція «Осмислення», яку зорганізувало Шевченкове братство України. Приурочена до 150-річчя Кобзаря, вона задумана як науково-дослідницька та громадсько-політична акція, що має на меті позбутися псевдонаукових фактів з біографії поета. Похід стартує 19 квітня з Броварів. Саме тут півтора століття тому жандарми схопили поета, прирікши його на мученицький шлях. Далі маршрут проляже до Санкт-Петербурга, Литви, Латвії та Естонії. З відповідною культурологічною програмою. Науковці сподіваються поповнити малодосліджений прибалтійський розділ біографії поета.

Через низку міст Росії шлях пройде до Оренбурга й Новопетровського укріплення, де поет відбував свою багаторічну солдатську каторгу. За допомогою військових моряків України та Казахстану організатори експедиції сподіваються здійснити ще одну подорож —до Аралу. А потім будуть етапи повернення Шевченка на батьківщину по Волзі. Щоби здолати всю Шевченкову Голгофу, знадобиться майже півроку. Акція дозволить узяти під громадську опіку всі місця, пов'язані з шевченківським іменем, об'єднавши навколо них науковців країн Балтії, Казахстану, Росії, Білорусі, а також представників української діаспори.

МИР. ТРУД. МАЙ

Сімейний дитячий будинок харків'ян Тамари й Миколи Май — найбільший у області. Маючи чотирьох синів і трьох дочок, Тамара й Микола прийняли в сім'ю ще сімнадцятеро сиріт. Микола теж ріс у багатодітній родині, нині він — викладач Харківського танкового училища. І відомий на всю область фермер. Подружжя має у приміському селищі 32 гектари ріллі, великий фруктовий сад. Тримає овець, кіз, свиней. Тамара —член обласної асоціації фермерів та асоціації «Жінки — фермери Харківщини». Микола навчив дітей керувати машиною, працювати на тракторі. Тамара — шити й прясти. Вони чудові гончарі. А які кошики з лози плетуть! А як реставрують старі меблі — хоч на виставку. Якщо печуть хліб, то з хмелем, бо знають стародавні народні рецепти. Нині в Україні 162 сімейних дитбудинки. Тамара — президент Всеукраїнської спілки, в яку вони об'єднані. До речі, тридцятеро родин, як і Май, займаються фермерством. Ось де майбутня надія й опора України.

А у нас

Українську вивчив би тільки за те...

До далекої Аргентини, яка відзначає сто років від початку української еміграції, відправлено вантаж з літературою для участі в XXIII міжнародній книжковій виставці, яка традиційно відбувається в Буенос-Айресі. На ній буде представлено сто країн. Організатори —фундація «Книга», до складу якої входять спілка письменників Аргентини, генеральне товариство авторів, аргентинська палата книги. Цього року українська експозиція буде, як ніколи, багатою. На клич Держкомітету в справах національностей та міграції, що координує взаємини з українською діаспорою, відгукнулися 20 провідних українських видавництв, які не пошкодували на хорошу справу 250 найкращих видань.

Польську — також

В Україні небагато польських шкіл. Але справа честі — забезпечити їх підручниками. Державне видавництво «Світ» випустило підручники польською для старших класів одразу з восьми дисциплін. Раніше навчальна література була лише для початкової школи. Читанки й букварі переклали з українських підручників. А спеціальні програми (польська мова, світова література, історія та географія Польщі) підготовлені фахівцями. Наклад невеликий. Тож собівартість надзвичайно висока. Для порівняння: підготовка аркуша польською обходиться в 1,5 гривні, румунською — 0,8, угорською — 0,9. Держава свідомо йде на ці витрати. На те й урядова політика підтримки розвитку освіти національних меншин.

Берег лівий, берег правий

Двоє митників краще, ніж один

На міждержавному автопереході «Устилуг — Зосін», що на кордоні між Україною і Польщею, — нововведення, приємне зусібіч. Тут започатковано спільний українсько-польський прикордонно-митний контроль. Відтепер замість двох зупинок і перевірок автотурист терпить лише одну — але змішаним складом групи. Коли ви їдете з України, вас перевіряють на польській території, з Польщі — на українській. Експеримент, який уперше впроваджено на українсько-польському кордоні у відповідності з досягнутою міждержавною угодою, не має якихось великих економічних вигод. Але має мораль і майбутнє —максимум зручностей для автотуристів і наближення стилю роботи до європейського рівня.

Назад, до велосипеда?

Згідно 8 абзацу першої частини статті 14 Закону «Про внесення змін і доповнень до Закону Української РСР «Про освіту» на місцеві органи державної влади покладено обов'язок забезпечити в сільській місцевості регулярне безкоштовне підвезення дітей дошкільного віку, учнів та педагогів — на навчання й роботу. З січня цього року Кременецька райдержадміністрація не виконує цієї вимоги.

ЛЕВАНДОВСЬКА, ІВАНЮК — усього 11 підписів.

Тернопільська область.

Запитуєте — відповідаємо

У 70-х роках дорожньо-транспортні аспекти регламентувала постанова про сільську школу. Було задіяно цілком централізований механізм: Міністерство освіти отримувало понад 900 автобусів і, маючи статистику, розподіляло їх по всій Україні. Йшлося не лише про транспорт, а й про стратегічний погляд на проблему: що краще — мати під боком школу-»калічку» для кількох десятків чоловік чи доїжджати. Так чи інакше цю проблему вирішують у всьому світі. У Німеччині, наприклад, нема інтернатів, зате чудово організовані підвезення: а це, в першу чергу, — дороги, а вже затим — транспорт, від автомаршруток до спеціальних велосипедних спортивних гуртків. До речі, років із сім тому велосипед був популярний не лише в німецьких школярів та педагогів, а й, скажімо, у волинських.

Реагуючи на скарги й маючи статистику, міністерство нині звертається з платонічними побажаннями до облуправлінь, ті, в свою чергу, звертають погляди на районні адміністрації, а адміністрації—на господарства. Тим часом пункт про регулярне перевезення залишається в законі. Є й нормативи (від трьох кілометрів й далі). Треба лише виконувати.

Щодо віддалених перспектив, то в Міністерстві освіти вважають, що добре налагоджена мережа підвезень коштуватиме державі дешевше, ніж «соціалістична» тенденція: кожному хутору — власну школу. Із розвитком фермерства це питання доведеться вирішувати вже найближчим часом.

Записала **Людмила ІВАНЕНКО.**

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☏ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 276902.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311069.